

Peters Banags, fabrikants.
 Konstanze, wina seciva.
 Rinles kundse.
 Kruhms, wirsufraugs Banaga fabrikā.
 Ojols, fabrikas strahdneels.
 Paula, bijuse fabrikas strahdneeze.

Birmais zehleens.

Kaila, nabadsiga istaba peektā stahvā. Preekschā wezs, weenfahrschā lechla galbs un diwi, trihs pusfaluhšuschi krehsli. Dibena weena kola, otra pusfaluhšufe dselhs gulta. Pee seenas melns, dselsu stihvam apkalts schkirstinsch, ceapalu wahku. Us galba lampa, fasistu kupolu.

Wafars, — ihsi preekschā seemas svehtkeem. Istabā tumschs. No ahras itlā no tahla dsituma pazelas reisem nestaidrs celas trohsnis. Baur aissniguschu loqu eespihd no lejas bahla gaisma.

Wiswaldis (Katas pee loga — us celu).

Daila (gul dselhs gultā, apsegta wezeem bruntscheem). Baj mahma nahl?

Wiswaldis (celezas dsifaki logā). Nē, wehl nenahl. Neredsu.

Daila. Kapehs mahma nenahl? (Sahl raudat).

Wiswaldis. Wina teiza, lai tu neraudi.

Daila. Kur ir mahma?

Wiswaldis. Wina drihs nahls. Mahma teiza, la wina drihs buhs mahjā, — lai mehs esam meerigi.

Daila. Man ir bail. (Raud).

Wiswaldis (tuwojas Dailai). Daila, tu nedrihtsi raudat. Ja tu neraudasi, tad tu paliksi drihs wesela un tad mehs cesim us Daugawmalu statuees fugus un taisit sneega wihru.

Daila (pehs drihscha). Tur buhs tec baltee balodischi ar?

Wiswaldis. Tur buhs baltee balodischi ar.

Daila (atkal pehs drihscha). Mahma atnesis ehst?

Dachs un maife.

Statu luga peezos zehleenos.

No Lindula.

Personas:

Atis Behrsinsch, bijis Iantkolotajs.

Anna, wina seciva.

Wiswaldis } winau behrni.
 Daila }

Wiswaldis (apšēščas uš dšells gultas). Mahma atnešs ešt, — leelu kufuli baltas maišes. Un kartupelus ar. Mahma teiza.

Daila (pazelas sehdus). Mā tā tad es ešdīšū!

Wiswaldis. Gulī!.. (Apšēš Dailu). Es ar ešdīšū.

Daila. Man tā šmekē kartupeli un maišite.

Wiswaldis. Man ari šmekē. Gulī, tu nedrihštī zilatees.

Daila (apguštās). Man nešāp wairs.

Wiswaldis (par jaunu nošegdams Dailu). Apšēšes, — ir auksts. Un gulī meertigi, mahma teiza.

Brihdi klujums.

Daila. Waj mahma togad naht?

Wiswaldis (pēcēt atkal pēe loga). Ir tumšs, newaru nēla šaredset.

Daila. Kamdeht mahma nenah? Man gribas ešt. (Šah atkal raudat).

Anna (eenah ar kurwiti uš rolas).

Behrni. Mahma, mahma!.. Mahma mahjās!..

Anna (noleel kurwiti semē un eekriht krehslā).

Daila. Tu atneši maišiti?

Wiswaldis (pēcēt pēe mahtes). Waj drihštū paslatitees?

Daila. Tu atneši leelu, leelu kufuli!.. Un kartupelus ar...

Wiswaldis. Mahma, es paslatišos kurwiti. — Waj drihštū?... (Eet pēe kurwišča un pazel wahtu). Tufšs!.. Kurwitis ir tufšs!..

Anna. Tufšs!.. Tufšs!.. Naw nēla!.. Beš nau-das neweens nēla wairs nebod. (Eekriht gultā un ešs-dama raud).

Daila. Man tā šmekē maišite un šilī kartupeli!..

Wiswaldis. Klusu! Man ari šmekē.

Daila. Rihlā mahma! Dod man weenu masu, masu gabalinu... maišiti..

Wiswaldis (nepazeetigi). Es tew šafu, paleez klusu, Daila! Tu šini, ša tu nedrihštī raudat. (Pehz brihšča eet pēe mahtes). Kur ir tehte? Tehte warbuht atnešs.

Anna. Waj es šinu, kur tehte eet? Waj wišch man wairs šo teiz?.. Un kur lai wišch ari eetu? Waj naw jau wišur buhts?.. (Pausa rolas). Augstais Deews! Bet šo lai es šaru? Newaru tatišchu laut teem nomirt badā. (Ušlech šahjās un štatas aplahri). Kas tad mums te wehl ir?.. Ešchetras šailas seenas... Ari naw muhšu. Nihtu nahšs šaimneeks atkal pehz naudas. (Pēcēt pēe iškriština ur attaiša). Tufšs! To jau es šinaju... Baga!.. Behrni!.. Tuhlin jums buhs maiše! Buhs!.. Buhs!.. Reraudat!.. Wišnešīšchu muhšu škirštīnu šejā — bodē, pahredošchu. Šā man tas aštraki neekrita prahtā? Drošdji ween dabušču pahrs rublu — tahšs

glihts škirštīnšč. (Pēcēt pēe Dailas). Reraudi wairs, mihlā! Tuhlin buhs maišite!.. Tuhlin!.. Tuhlin!.. (Pēcēt pēe škirštī un puhtas šo šanemt klehpi). Tas bija mans maišes škirštīnšč, šad gahju draudšes štolā. (Al-laišch škirštī semē). Ir smags.

Wiswaldis (teras pēe škirštī). Es tew palihdšchu.

Anna (ašaram balši). Mulkis, šo tu man wari palihdset? Wahhšč sehninšč!.. Paleez labak pēe mah-finās, lai winai naw garšč šilks. Raudšīšchu weena pate. (Šanem ar puhtem škirštī flehpi un šuladamas aiseet).

Brihdi klujums.

Wiswaldis (štatas žaur logu).

Daila. Mahma wehl nenah?

Wiswaldis. Wina tuhlin nahšs. Waj tad tī aštri war aiseet lihšs bodei un atkal atnah?.. Tī aug-štas trepes!..

Paula (eenah šveglā, glihtā mahjas apgehribā. Drušku šoketa). Tumšs!.. Behrni, juhs ešat weeni?

Wiswaldis. Mahma ašgahja uš bodi.

Daila. Paulas tante! Paulas tante! Nahz te!

Paula. Tuhlin, manu balodit! Eedebšināšchu pa-preešč lampu. Brrr, žil auksts! Man klab šodi.

Wiswaldis. Mahma newehleja lampu dedšinat.

Paula. Šo meelus, man wina wehl. (Wišdedšina lampu). Wiswald, šu eši šabs sehnš. Waj tu neišdarīš man weenu patīšchanu? Šo?.. Tu buhš tī šabs?..

Wiswaldis. Ja.

Paula. To jau es domaju, ša tu man neat-teištī. (Dod Wiswaldim masu, ar šarkanu šaiti pahrs-feetu pazīnu). Tu šini: dibena ištabinā, šoridora galā, dšihwo weens jaunš žilweks. Domaju: tu winu pa-sištī!..

Wiswaldis. Paštīštū... Šola šungs.

Paula. Ru, waj redši! Tas jau leelīštī! Tad nu eenes winam šcho pazīnu. Bet neteiz, ša ša no ma-nis. Teiz, ša tu neštīni: mahte eedewa. Ša Šola šunga naw mahjā, šad wehl labak. Šad noleez pazīnu uš galda un nahz tuhlin atpaka!

Wiswaldis (panem pazīnu un aiseet).

Paula (nawojas Dailai). Ru, ša tew klahjās, manu žibulin? Waj neeštīn riht uš Daugawmalu?

Daila (šneedš Paulai rolas preti). Ša, Paulas tante. Tur buhs tee baltee balodīšchi.

Paula (ašēščas uš gultas malas). Tur ir daudš baltu balodīšchu, — newar ne šaklaitit. Un tad mehs nopirštīm grandus. Un balodīšchi mums šaidīšes uš šaujas. Un mehs winus ešbināšim. Waj nē, Daila?

Daila. Ar graudīneem...

Paula. Ru ja! Ar šanepu šeklam.

Daila (pehz brištīna). Es ari buhšču mas ša-lobitis.

Paula. Tu lai gribi buht mäs baloditis?

Daila. Ja, ja! Man loti žmekē kanepšklas.

Paula (domās. Tad atželas no gultas). Dailit, tew gribas ehst?

Daila. Ja, Paulas tante, man dikti gribas ehst.

Paula (už Wiswaldbi, turšy patlaban eenahļ). Wiswald, juhs neesat wehl walarinas ehdušči?

Wiswaldbis. Mahma teiza, ja wina atnesis baltu maiji un kartupelus.

Paula. Pusdeenu esat ehdušči?

Wiswaldbis. Mahma teiza: kad paehd labu brokastu, tad war beš pusdeenas ar istiti.

Paula. Neesat ehdušči ne pusdeenu, ne walarinas! Kas ta pu par dšihwi?

Daila (sahļ raudat). Ehst — ja! Man dikti gribas ehst.

Paula (stuhpsta Dailu). Meraudi, manu mihlo! Meraudi! Tuhlin dabušču žew ehst. Un Wiswaldbim lai — abeem diweem. Nabaga behrni!... Pažadat, tuhlin buhšču atpašat. (Miseet).

Daila. Paulas tante atnesis ehst.

Wiswaldbis. Atnesis.

Daila. Un mahma ari atnesis ehst.

Wiswaldbis. Ja, un mahma ar.

Daila. Tad es ehbišču — pulku, pulku!

Paula (eenahļ ar žuāfi un sweestu). Tagad, behrni, eeturēsim walarinas, bet freemas! (Smehrē un dod behrneem maiši).

Behrni (lahri eh).

Paula. Wiswaldbi, winsch bij mahjā?

Wiswaldbis. Džola kungs?.. Nē!.. Noliķu mš galda.

Paula. Tad ir gliyti. Palbees! Šche tew wehl wecna rifa majses. Bet tā te šalst!.. Te jau sliktaki nelā uš ceļas. Drr! (Burinās). Dabušču drusku maltas. (Miseet).

Anna (eenahļ pehž brihšču, Bešpehžiga.) Uguns!.. Behrni, juhs ehdat?!.. (Atdšihwojas).

Daila. Paulas tante, Paulas tante! (Sneeds mah-
tei preti maiši).

Wiswaldbis. Mchš neprastijām. Wina mums de-
wa tāpat.

Anna (apker Dailu un stuhpsta). Manu nabaga behrnir! Manu širdspukit!.. (Raud).

Paula (eenahļ ar malku). Tā, tagad drusku eelurinasim. Žitadi jau te war diwehšeli isfalbet. Ah, Behr-
fina kundse ari ir mahjā!

Anna. Jaunkundse!..

Paula (noleek malku un tuwojas Annai. Loti dušniga). Jums pateesi raw grehka bail. Ko juhs darat?

Anna. Ah, jaunkundse!

Paula. Mehrdejat behrnus badā. Dailite žima. Un jums tas nelas. Dži mirst ari nost. At mahte!..

Anna. Jaunkundse, juhs nesinat!..

Paula. Ko es nesinu?.. Newarejat eenahsti pec manis... pateist?.. Buhru eedewuse pusdeenā siltu supu. Kad man naw, tad man naw, tad ir zita leeta. Bet tagad man ir. Sahku taišit pules. Kopolnu labi. Pusdeenā bij til gahrda supa, sirni ar ribinam. Un kom-
pots. Ehdu, ehdu, negribedama... (Behrni, šche jums wehl ko panaschletees. (Atim schololadi). Ah, es jau
stinu! Juhs mani neceedsat, nizinat!..

Anna (sahļ šiprali raudat).

(Turpmal wehl.)

Darbs un maise.

Statu luga peezos zehleenos.

Mo Lindula.

(Turpinajums.)

Daila. Paulas tante muhs wedis, fur tee baltee
balodischi.

Anna (apter Dailu zeeschaki).

Paula. Jums bailes, ta es winus neaiswedu nes-
finā, — nesamaitaju... (Nometas pee krahsns un puh-
lās cekurt uguni). Ka wini nenosmehrejas pee manis:
es tahda netihra juhhu azis, — samaitata. (Spihtigi). Bet

ko juhs sinat par mani? Warbuht, es nemaf til launa neesimu. Warbuht esmu labafa par daschu baltu zeema aittim.

Anna (pazet galvu). Jaunkundse, ko juhs darat?.. Raw, wajabfigs! Raw wajabfigs!..

Paula (strupi). Jums naw, bet man ir. (Pehz brihscha). Esmu Rigas stulis un tas ir wifs. Djiwoju ta man patiht un neweens man neivar teikt ne wahrda. Ari juhs ne, augstigodajama kundse. Saprotat? Ari juhs ne! (Uguns saht degt jautri sprehgodama. Paula uszelas). Ta, behrni, tagad jums buhs filti. Ar labu nakti, behrni! (Grib aiseet).

Anna. Jaunkundse!.. (Uzgelas no gultas). Beedodat!.. Es nesinu... Juhs tomehr esat... Jelta firbi... Lai Deews jums to atmahja..

Paula. Man nekahdas atmahjas naw wajabfigs! (Aiseet, aishirdama durwis).

Daila. Kamdeht Paulas tante aismuka?

Anna. Meitin, waj tew tagad wairs nesahp? — (Wanda Dailu).

Daila. Ne, nesahp.

Anna. Tad ir labi. Tad tu buhfi drihs wesela, mehs eesim ahtu staigat.

Daila. Un tad mehs eesim statitees baltos balodischas.

Anna. Bodneeks nenehma muhsu schirstinu, — lai nesot us krahsnu tirgu. Rihit aishesichu. Un tad iswahrischu sawai Dailutai gardu supu.

Daila. Al ja!.. Supa!.. Man loti smekle supa... (Wismeeq).

Wiswaldis (pee loga). Kamdeht tehte wehl ne-nahf mahja?

Anna (darbojas gar krahsni). Es nesinu, dehlin.

Wiswaldis. Ka schorihf agri aishgahja.

Anna (wairaf pee sewis). Winsch warbuht eet projam no mahjas, lai nebuhtu jastatas us behrneem, lai muhsu posts ta muhscham nedurtos azis.

Wiswaldis (preeet pee mahtes un rahda us krahsni). Kums tagad — filti.

Anna. Bet zil ilgi? (Stahw, tad apfer Wiswaldu). Augstais Deews, ko gan mehs esam nogrehlojuschi, ka tu muhs ta sodi?

Wiswaldis. Galamuischas stolas nama mums bija weenumehr ko ehit. Un malkas ari mums bija — leelas laudses.

Anna. Tur tehws strahdaja. Buhtu winam darbs, tad mums buhtu nauda. Mehs buhtum weenumehr pachbuischi un mums nebuhtu jafalst nekurinata istaba.

Wiswaldis. Kamdeht tad tehte gahja no Galamuischas projam?

Anna. Al, dehls, kamdeht? Tur waretu daudf ko stahst, bet tu jau to wehl nesaproti, tu efi preefisch tam par masu.

Wiswaldis (pehz brihscha). Osola kungs ir weenumehr darba. Winsch strahda daschreis pat naktim,

Anna. Osola kungs ir weenkahrfsch fabrikas strahdneeks. Tehte mekle labafu darbu, kurfch buhtu tihreks un tur winsch waretu wairaf pelnit. (Gausa rolas). Melle nu, melle to tihro darbu un leelo pelnu! — Al, Deews, kamdeht mums nefad un nekur naw laimes?

Wiswaldis. Neraudi, mahma! Kad es buhschu leeks, es buhschu inscheneers. Taisfichu maschinas un mums buhs daudf, daudf naudas.

Anna. Dehlin, tas ir sapnis, kas nefad nepeepibijees. Lai tiftu par inscheneeru, wajag daudf stolu.

Wiswaldis. Es eefchu stola.

Anna. Bet stolas malka daudf, daudf naudas. Kur mehs?.. Es buhtu laimiga, ja sinatu, ka mums rihit un parihit buhs maifes garofa, ka nebuhtu jamirsh bada.

Behrsinsch (eenahf gauft; pafar pee seenas zepuri un nodriflatu, plahnu wasaras mehsteki).

Anna (pehz brihscha bailigi). Raw nefa?

Behrsinsch. Kas tad lai buhtu?

Anna (tisko bsirdami). Kaut kahda weena, — darbs...

Behrsinsch (nonem no azim brilles un stauka swahrku stuhri). Nu jau ar streju un melleju weselus septini mehneschus... kaut kahdu weetian — darbu. Ja tad newareju nefa atrast, kad wehl isstatijos pehz zilwela, kad man bija tiziba un paschpalahwiba, — kur tad nu... tagad?..

Anna. Raw nefa! Raw nefa!..

Behrsinsch (apluklo sewi). Kahds es tagad isstatos!.. Mana weeta — us Daugawmalas starp saules brahkeem, darbs — rewidet garamgahjeem kabatas.

Anna. Mans Deews! Raw nefa!..

Behrsinsch. Waj es wairs melleju weetu par skolota, u, waj kantoristu? Peetijos wismaf desmit fabrikas par weenkahrfschu strahdneeku, deenas algadfi. — Biju Mihigraphwi un Wolderaja. Jismaifiu wifu Rastawas Myrrigu. Wisi ta noswehrejuschees: newajagot. (Apluklo sawas rolas). Ar tahdam rolam!.. Un brilleem us beguna!.. Kas tew dos bsihf ferru, waj nest dehls?.. Kundfinsch!.. Ech, kundfinsch!.. Zaireem eskoneem!.. Tufschu wehderu!.. (Atsehschas us gultas).

Anna. Tade s nesinu. Man suhb spehki.

Behrsinsch. Ko esmu schrehjis — mellejis! Ja man kahds malkatu kapeiku par wersi, ko esmu ta noschrehjis, man buhtu kapitala.

Anna. Bet ko mehs eeschfchim?

Behrsinsch. Man wifs weena alga... (Statas stilla azim seend).

Anna. Rihitu nahfs attal jaimneeks. Beeti no-teiza: isfifschot us eelas, ja ufi u-bahigot nauda... Kaut nebuhtu tee behrni!..

Behrſinſch. Kaut nebuhtu tee behrni!.. Un taš tad buhtu, ja nebuhtu tee behrni? (Uſtehz no gu-ltas). Wiſwald. ej gulet! Ko tu te ſtahiwi un ſtatees, ta... tahds tahminſch... Mehs ari eeſim gulet. (Behz brihſcha ſahl ſtaigat pa iſtabu, wiſhtidams duhres). Kà es gribetu lauſt, ſagrawt drupàs wiſu paſauli!.. Duſmaš... Un wehl wairaf duſmaš par ſawu neſpehtu... Ar taħdam zeribam, ar taħdu droſchu palahwibu es nahzu ſchurp — uſ Rigu! Un tagad?... Kur wiſch ir, taš breeſmigais neſwehres, taš mani iſraudſiſis par ſawu upuri un grib mani nogalet? (Maħda uſ iſtabaš kaſteem). Tur, waj ſchite?.. Wiſch loſchuà wiſur man liħdſi. Es redſu wina atplehſto riħli, wina aſos na-guš, bet winu paſchu?.. Es neredſu. Wina weetà man raħdas leeli nami, ſpoſchi oweihli, — lepna diſchwil-ſeħtas dſihwe. Es ſinu: wiſch mani ſaploſis un ap-riħs, ja es winu nepaħſpeħſchu. Bet kà winu paħ-ſpeħt: es neſinu. Eſmu wina preehſchà beſſpeħzigs, kà kuſis behrns. (Krata duhres gaiſà). Kaš welns taš par neſpeħtu? Un kaš taš par taħdu neiſdibinamu bree-ſmigu pretineeku?.. Waj tad teeſcham nawa liħdſelli, na-wa eerotſchi winu paħriwaret?..

Anna (pehz brihſcha). Kewajabſeja ĩoreiſ tà pret baronu... tiſ aſi... Nebuhtu ĩu biħis tiſ juħteligs...

Behrſinſch (apſtaħjas Annas preehſchà). Un ne-buhtu biħiſe ta leeta ar baronu?.. Es nebuhtu atnahzis uſ Rigu? Tu nebuhtu atnahziſe?.. Mehs taſchu no tam ween rumajàm beidſamos paħris gadus.

Anna. Waruht ka tomeħr nebuhtum atnahziſchi. ĩilwekš daudš ko grib, ko wiſch tomeħr neiſdara.

Behrſinſch. Seeweetes penter!.. Mehs piħmee, waj beidſamee, kaš atnahł uſ Rigu? ĩil daudſi te naw atnahziſchi, mulki ſemneeħini, beſ ſaħbaħeem, kam tagad nami. Buhtu man laimeħees, tu tagad neteiktu neta. Es buhtu tawàs aħis gudš. Tagad — eſmu mulkiš. (Staiğà). Es neſinu. Es neſaprotu. ĩilwekš ar weſelu galwu un weſeleem loħleem newar darbu dabut! Kur ſinti tuħtſoſchi ſeids un kuſtas kà bites... Taš ir kaš neaptwerams. Protu triħs walodas, protu riħtoees ar ſpaliwu un... man jaaiħeet bojà. Keeſmu derigs ne-kam un nekur.

Anna. Mums auga behrni. Domaju: Riga buħs weeglaħi ar tam ſkolam. ĩitabi, lai kaš un kà, ſawa maiſite mums tur tomeħr biħa. Tagad?..

Behrſinſch. Lai ĩitam kaš un kà, man muħſu tauta un tautiſee ĩenteeni ir laut kaš wairaf, neta tuħcha ſkana. Eſmu latweetis un gribu par taħdu palik.

Anna. Waj tad newareħi? Tawu tauribu neweešs tew negribeħa atnemi.

Behrſinſch. Lai mani neapwaino! Lai neap-ſmeħ to, kaš man ſweħts. Deeſgan jau eſam ſemoju-ſchees un leekuſchi muguràs. Laiſ ari mums buht ĩil-wekšem un ſtaigat pazeltu galwu.

Anna. Un tagad?.. Man apſtaħjas praħti.

Behrſinſch. Gribehu kuht briħus un neartla-rigs. Waj ta mana waina, ka muħſu paſaħtums uſ Aleksandra eeħas iſputeħa, paħemdamš liħdſi wiſu muħſu kraħjumu? Nebiħ iſweħleta pareiſa weeta. Un — ne-biħa kredits, peetruħka riħzibas kapitalš...

Anna. Un tautiſlàs bankas, uſ kuràm tu dibi-nazi tiſ leelas zeribas... Tà mums weenumehr gaħħis ar muħſu zeribam.

Behrſinſch (nopuħdamees). Buhtu man biħi-ſchi taħdi labi paſiħſtami, taħdi labweħli, waj es ne-buhtu dabujiš?.. Bet tà!.. Kewaru neweenam neta paħ-meſt. Kaudas leetàs tauriba ween maj ko palihł. Tur wajadħigi ſakari un labi draugi. (Behz brihſcha). Waj behrni eħduſchi?

Anna. Pauħas jaunħundſe eeħeħa maiſi un ſwee-ſtu. Druħtu ari eeħurinaja, Bet riħtu?... Kaħkš ſaim-neekš. Un ko paħrdot mums wairš nawa. Es ĩeħuru, es newaru wairš meerigàm aħinim ſtaitees uſ beħ-neem. Baidos, ka ko neiſdaru... iſſamiſumà...

Behrſinſch. Ja mani kaħds peenemtu darbà ti-kai meħginajuma beħt — uſ daſchàm deenam. Es wi-nam parahditu, kà es ſtraħdatu. Wiſch nebuhtu weħ taħdu ſtraħdneeku redſeħis. Aiħ pateizibas ween... es neſinu, ko es waretu... (Staiğà domàs, tad peepeħi ap-ſtaħdamees pret Annu). Tu paħmeti man leeku juħ-telibu... Un pati... tu?.. Un tu?.. Tepat pilſeħtà dſiħwo tew bagati radi — ſaħriħanti. Tu miħſi badà, kà ĩunš ſchogmalà, ar wiſeem beħrneem, bet aiħeet pee wineem, iſtaħſtit wineem ſawus apſtaħklus, taš tew naw ee-ſpeħjams, to tew aiſleedł tawš paſchlepnumš. Paſch-lepnumš, wch!.. Lepna madama! Naw garoſas ko grauſt, ſtrandas mugurà... lepna madama!..

Anna. Aħi!

Behrſinſch. Es nemaš negriħu, lai tu no wi-neem ko luħgtos. Deſmit gadus meħš eſam wiħres un ſeeħa. Ne reiſi neeſmu tew par wineem ko praſchuajis. ĩinaju, tu winus eeħiſti, wini tewis nolaitinajuſchi. Maħ wini paſaulè biħuſchi, nebijuſchi un kaut tee buhtu waj paſchi Roſſchildi. Ari tagad toš ſeptinjuš meħneħjuš neeſmu tew par wineem atmineħis, bet... ĩaſina taſchu ſawus meħres. ĩa uħdens nahł mutè, ja redſi, ka tuħlin ĩaħrimſt dibenà, tad wairš newar ſpeħlet lepno madamu. Wiſmaſ wajabſeħa eeħomat beħrnus.

Anna. Aħi, nerunà!

Behrſinſch. Kà lai nerunaju?.. Kaħ aħmeneem ĩaħpeħz.

Anna. Es eeħu.

Behrſinſch (atweeglotš). Tad taſchu reiſ!..

Anna (raudſidamàs ſiħwi gribdà). Beħrnu beħt... Aiſmirſiſchu wiſu, kaš biħis un domajchu tiħai par ſa-weem beħrneem... kuri miħſt badà.

Behrſinſch (pehz brihſcha, miħſtati). Deſmit ga-

di!... Desmit gabi isdsehšch daudš ko. Tu biš tad jauna, nepeedšihwošuse meitene, juhtigu firdi. Wini bija, bagati un lepni. Tu ņutees weentule un atstahyta wina starpā. (Staigā lehni pa istabu). Tu ašgahšē no wineem ar ruhgtumu... War ņau buht, ka wini tewi teešcham apwainošušchi, tew nodarijušchi pahrestibu. Bet war ari buht, ka wišs tawš leelais eenaids dibinaš uš pahpratumu, nešaprašchanoš. Ko es ņinu?.. Bet desmit gadi!.. Un rads tatschu paleel rads!. Ašmirstas naids, ašmirstas apwainojumi. Lais isdsehšch wišas pehbas, ašdšeedina wišas bruhzes, bet radu raksti paleel: tee cerakšiti ašinis. (Apsstahjas Annas preekščā). Kā jau teizu. Es nemaš negribu, lai tu no wineem ko luhgtos, — nandu peemehram. Nē, lai wini dod man darbu. Un ņa wineem pašcheem preekšč manis darba naw, lai winē man to eegahdā žitur. Wineem ir pašihštamē.

Anna. Ahi, es tatschu eeshu.

Behršinšch. Mana mihtā, labā Anna! (Rošchščas ņewai blakus).

Anna. Peedod, ka to ahtaki nedariju.

Behršinšch (ņanem Annas rolu). Kā tu domā?.. Waš tu tur ko išdarisi?..

Anna. Ja, ja!.. Esi meerigs!.. (Sabruht pee Behršina krukts).

Behršinšch. Anna, kas tew ir? Waš tad tas teešcham til breešmigi?.. Nu tad... neeš!.. Lai ari tā, es tewis nedšenu.

Anna. Es eeshu, eeshu! Man žita padoma naw. Eeshu tuhlin... rihitu no rihita.

Behršinšch. Tad — daudš paldees tew!

(Abi apšampuschees).

Anna (nomeeršnās). Tu wehl neeši neta ehdis. Tur ir drusku maišes un šweesta, ko Paulas ņamkundše atneša.

Behršinšch. No tās stules!.. Nē, es negribu... Lai paleel behrneem... (Apskampš Annu no jauna). Saprotams, mana mihtā, wišch mums palihdšes: tautecis un pee tam rads. Tas wina peenahkums. Un reiš darbā!.. Tad ņahšees mans ušwaras gabšeens. Pašitischu Rigu paduše un Želgawu aššpraudišchu aš žepures. Tu redšesi!..

(Preekščlars).

(Turpmat wehl.)

Darbs un maīse.

Statu luga pēzjos zehleenos.

Mo Linduta.

(Turpinājums.)

Otrās zehleens.

Petera Wanaga darba īstaba. Pēe loga, dibenā: masīvs osola rāstīams galds, nofrants kantroa grahmatam un daschadeem papireem. Pēe seenam kuhvplani, leels nopleschamais kalendars, daschadas tarifu tabeles un pahrs litografetas rosofo bildes. Pēe kreisās seenas, dibenā: leels bibliotēkas stapis, stilla durvim, pēekrautis grahmatam, schurnaleem, daschadeem pretschu paraugeem, pudelēm un podineem; wairā pēekschā: bruhnu drehhi

apvilkts divans un durvis uš pēekschnamu. Pēe labās seenas, dibenā: dsels naudas stapis, wibū: degoschs gages kamins, pēekschā: durvis uš dsihwojamām telpam. Rāstamā galda pēekschā leels atsmeltnes krehls un abās pusēs daschi Wines krehli.

Wanags (pē: rāstamā galda, pagreesees pret Kruhnu, kusch zepuri rofā stahw pēe ahras durvim). Tahdas delegazijas es nepeenemu. Tas jums jāsina weenreis pa wihām reisem. Ja kachs ar kaut ko nemeerā, ja winam nodarits pahri, lai winsch nahš weens pats, lai winsch isteiz wifu, es winu usklaujischos. Bet delegazijas es nepeenemu, nepeenemu, nepeenemu! Ar to jach mani lefekt meerā.

Kruhms. Pa weenam wini nenahš.

Wanags. Nenahš...? Tu lai nenahš! Wehš jo labaki! Es winus neluhdsu. Waj tad es winus kuhdsu?

Kruhms. Wini draudē mest darbu pēe maīas, ja juhs nepeenemschot delegaziju.

Wanags. Tā, tā, tā!... Draudē mest darbu pēe maīas... Draudē!... Kam?... Man!... Man!... Tu tas til wehš truhka!... Manš strahdneeki man draudet!... Nē, tas nu teescham pahraš par mechu!... Sateet wineem, ka es liischu aissleht to buhdū zeet, ja wini wehš dauds ko murkschles... saproteet!... Vaitam nahš pēe manis strahdat aīš schelastibas... Draudē, waj redži?... Kā nebrandē wehš ar farkano gaili, ar rewolweru?... Obschu dsinumš!... Tu wineem dobi darbu un maīsi, — wini... tew draudē.

Kruhms. Tur bija schorihst atkal tās farkonās lapeles.

Wanags. Buntawneeki! Watavee buntawneeki! Tā cet, kad grib buht humans, — zilwēks ar sirdi. Dewr arween saweem „tautas brahleem“ pēekschroku. Scho tew nu ir: „tautas brahli!“... Danzo uš deguna. Mijtreeschu wifus pēe welna, saproteet! Sawemschu lei-

škus, sūitus, poliškus, saproteet! Nēvajadsēs nēveenas delegazijas.

Kruhms. Mūšjei tomehr labaki strahdneeki.

Banags. Cevedišču mašinas, wišzaur mašīnas, Teilora sistemu. Paturesču pahrdesmit paškus pašausigatos, paškus ustizamatos un wišus zitus pee weina, — lai eet ar šawām delegazijam... Ko nōdomā?... Man preeškrastus dot... noteikumus: tā un tā!...

Kruhms. Kungs, tagad grūsti sinat, kuri tee ustizamatee, kuri ne...

Banags. Taišniba, taišniba... Un par tām lapelem ari... tā ir paleel nējinams, kas winas īsmētajis.

Kruhms. Kad es eerabos fabrikā, winas jau bija īsmētatas un pa leelakai daktai ari ušlasītas.

Banags. Ja, ja. Saprotams.

Kruhms. Tapat tā pirmajā... praša algas pa-augštinajumu par desmit procentem. (Koleel Wanaga preeščā sakānu papira lapu).

Banags (atstahdams papiru beš eewētrības). Nā tab!... Praša... pagehr... draudē!... Rasbaineeeki!... (Staigā pa istabu). Kruhms, man jums jāšata, ka ari juhs... juhs nēispildat šawu peenahkumu, tā wajadsigs, ka es nēwaru buht ar jums meerā, tā wajadsigs... īpšāchi pēhdejā laikā.

Kruhms. Waj jums kas šo sūhšetees par darbu, Wanaga kungs?

Banags. Par darbu es jums nēka nepahrmetu, bet... waj tab tā nu ir, ka pee labas grības juhs it-nēla nēwaretu... nēwaretu īssinat, kas noteel turpat sem juhsu deguna?...

Kruhms. Lai mani kahdā jaukā deenā īsterrā pa wahriteem ahē, ar galvu maišā. Nē, Wanaga kungs!... Protu šawu arodu un domaju ar to maiji pahst.

Banags. Waj re, zīl lepni!

Kruhms. Nemoš lepni. Nēgribu tīfai līst nēdš uf weenu, nēdš uf otru puši. Man tas natwa wājadsigs.

Banags. Hm, hm!... Labi, labi!... Warat eet. Sakeet wineem, ka es nēkahdas delegazijas nēpeenemuf wismaf šchodeen nē. Warbuht wehlat... kahdreif. Lai wint pagaida. (Ar nīzigu smaidu). Lai ir tīl laipni un mahzās pagaidit.

Kruhms. Un tab es gribeju teift, Wanaga kungs, Seeweeschu nodalā mums atkal nahktees drihšumā diwas atkaiš.

Banags. Es tatschu šaziju, ka prezetās seewas jums nēwajaga peenemt. Teescham, itkā nēprezetu seeweeschu buhtu truhkums.

Kruhms. Tās ir nēprezetās seeweetes.

Banags. Nu tab... Katrā jīnā — projam! Tashu šchmuzi es nezeeschu.

Kruhms. Bet winas luhdsas...

Banags. Tās man weena algal Mana fabrika nāw nēkahdā krituschu meitu patweršme. Es gribu buht maišes telws, kas statās nēween uf darbu, bet ari uf šawu šaines behrnu moraki, to juhs sineet.

Kruhms. Es tomehr juhs luhgtu, winas paturet.

Banags. N, te ir juhsu: nēlīst nēdš uf weenu, nēdš uf otru puši!

Kruhms. To warbuht daru juhsu labā, Wanaga kungs. Tagadejos nēmeera laitos... Mūšju strahdneeki jau tā ušbudinati. Un mums tīl dāwš apstellojumu...

Banags. Bet mana griba!... Es nezeeschu, ka manā fabrikā strahdā eelas meitas. (Nīkni smeij). Un tad winas wehš praša šamašū par šawu šchmuzi: diwas nēdelas preešč un tšchetras pēh. Ejeet! Gul mahzās ar mīhlateem un es lai mahšaju... N, ejeet! Es to nēgribu un deesgan.

Kruhms. Nā jums tas šchleetas labaki ešam. Man weena alga. (Palozas un aiseet.)

Banags (staigā ilgaku laiku pa istabu. Tad panem proklamaziju. Dūsmigs.) Buntawneeki!... Es — jums...! Utrašt man tos wadonus!... Es — wineem!... (Mahdā duhri. Apšēščas atkal pee galda.)

Konstanze (durwīs no dšīšwojamām telpam). Ueber Peter, tu mums wari seedot pahš minutes?

Banags. Kas ir, ma chérie?

Konstanze. Gribu tew šahdit preeščā Rindes kundsi no mūšju Bezuma un Bahrinu apgahdāšchanas beedribas Damm Komitejas. (Genahš Konstanze — gara, šauņēja melnmate, lorneti rokā un Rindes kundse — masa, apata gaišmate).

Banags (palozas dšīli pret Rindes kundsi). Dotti prezajos. (Mahdā uf krehstu). Luhdsu, ešat tīl laipni.

Rindes kundse. Dotti pateizos. (Apšēščas). Atwainojat, ka mehš juhs trauzejam, Wanaga kungs.

Banags. Juhštos loti glaimots, ka man tas gods juhs redset. Mana seewa man tīl dāwš šahstijusi par juhsu energiju un wīšu to idealo buhšchanu mūšju bahrinu un wezuma nēspēhneeku labā.

Rindes kundse. Puhlamees — seht šawu grandu weseļu. Juhšu kundse jau ari. Ešam dāwš pateizības wīnai parahdā. Waru pat šazit, ka galwenā kahrtā pateizotees wīnai, tā mūšju zeenitai preeščnēezei, mūšju Komiteja war ušrahdit weenu otru panahkumu.

Konstanze. Nā lai turu rošas kēhpi, kur mans wīhš atdod waj wīšu šawu diwehšeli šawu tautas brahšu labā.

Banags. N, ko nu es?... Ešmu, tā šakot, tīfai praktikis. Manā darbībā loti maj no tā šakotā

tihra idealisma, kas tā pusēlo juhu rīžības veidu.

Rindes kundse. Ari praktiski darbi, ja viņi domāti mušū masāto brāšu labā, ir bīti ideāli.

Konstanze. Saprotams, Rindes kundse. Tāpat tā mušū ideālais pasākums: Bezuma un bahrinu apgādneezība ir bīti praktisks pasākums.

Rindes kundse. Bet schaubam, Wanaga kundse.

Konstanze. Es seļoju tilai ļāva wihra preekschijmei. Jo mans wihes newar istift bej strahdaschanas wispahribas labā, tāpat tā siws newar istift bej uhdens un zilwels bej gaisa. Winsch ir preekschneeks behtu bsihwoflu buhaves beedribā un revidents latweeschu nazonālā tautas bankā. Sawā fabrikā winsch nodibināja pehrugad ehbeena namu un schogad — strahdneeku klubu: „Mušū Spehls“. Tas ir tahda beedriba preeksch tiku mības pazelschanas pee fabriku strahdneekem un lai karotu preti sozjalistu wiltus mahzibam.

Rindes kundse. Mušū spehls...! Kahds interesants nosaukums!...

Wanags. At ko tu par to, chérie!.. Waj weherts mas runat par Mušū spehtu? Taisniba — nodibināju wīnu un esnu wīnā preekschneeks, pušlos. Bet... rodfat, zeenitā Rindes kundse! Sawā fabrikā es stingri statos uš to... ja, galweno wehribu peegreeschu ļāwu strahdneeku, ļewischki ļāwu strahdneetschu tikumistai pušei. Un ar to mana fabrika plaschi pasihstama un der par labu preekschijami wīšai Rīgai. Bet... ko lai šaku? Man to darbu tomehr društu par daudš, Pee labalās grihas newaru tai lectai nodotees tā, tā wjadsetu.

Konstanze. Ja, to es ari šaku. Par daudš, pulka par daudš tew to sabeedristo darbu un amatu. Newar tatschu pagehret no weena til daudš.

Wanags (nopuščas). Ko darit, ma chérie? Kam wairaf dots, no ta wairaf prasa.

Rindes kundse. W, loti interesants nosaukums: „Mušū spehls“. Woti šlaisis nosaukums! Kam beht mehš tā kaut ko newarejām isdomat? Waj jums jau Damu Komitejas ir?

Wanags. Lihš schim, zeenitā kundse, tā jau teizu: mušū darbības aplōks loti schams.

Rindes kundse. Tas nelo nelait. Ari Rīga naw weenā beenā usbuhweta. Galwensis, ka tas ir ihšis latweeschu pasākums, teel wadiis tautiski kristīgā garā.

Wanags. Manā fabrikā naw zitu strahdneeku, ka weenigi — latweeschi. Tāpat ari wīšas beedribas, kurās es darbojos, ir tihri tautiski — latwiski pasākumi. Ko darit? Es turos ļewi par latweeti un eestatu par ļāwu peenahlumu isleetot ļāwus spehtus galwendam kahrtam ļāwas tautas labā.

Rindes kundse. Gluschi mani eestati, Wanaga kungs! No ta redšes stahwofla ari es weenumehr išeju. Par peemehru: mušū mihtā Rīga newar sihdsetees, ka wīnai truhltu wīswīšadu Deewam patihlamu eestahdi-

fumu. Te ir behrnu files, nespehjneeku un wezuma palihdsības lašes, bahrinu patwersmes un t. t. Bet tās wīšas ir zittauteeschu rolās. Zittauteeschi tās dibinājuši un pahriwalda. Un lai nu gan, tā mans wihes šala, Deewa azis mehš wīši esam wīna mihtli behrnī, tad tomehr... latweescheem tas ļasajacht tā pahrestiba, tā paseminajums. Jitā latweeschi paschi nemas newaretu tahdus eestahdijumus ušturet un pahriwaldit.

Wanags. Taisniba, taisniba, Rindes kundse! Rīga ar ļāwu deenu paleel jo wairaf latweeschu pilsehta un isnahļ tā, itā mehš paschi newaretum itneka, ka mums wīšs labs jagaida no ziteem.

Rindes kundse. Teescham tā isnahļ, Wanaga kungs!

Wanags. Tam jatop zītābi, ļātrā sinā. Mehš wihreeschi lai zelam namus, dibinam fabrikas, bankas, krašj- un aisdewu lašes, dodam darbu un maiši tuhstoscheem un atkal tuhstoscheem. Mehš, mehš — wihreeschi... mehš, tā šakot, esam tee toru lizeji, tee grahwju razeji, pa kureem lai selis un lablāhjiba pluhstu tautas apzirknos. Juhs — seeweetes, tas ir: mušū latwju seeweetes, kur lai juhs peeleekat rolās wistopns lectā, ja ne schehligā samareeschu darbā — šafekt bruhzes, meerknat un eepreezet atraitnes un bahrinus?

Rindes kundse. Wanaga kungs, zil juhs šlaisiti runajat!

Wanags. Jo es juhs šaprotn, pilnigi jums peekrihtu un juhtu lihš.

Konstanze. Mans wihes ir ļaur un ļauri sabeebrists gars, kas wisleelalo bandu un gandarijumu atron darbā preeksch ziteem.

Wanags. Wairot nazonālo bagatibu, west tautu pee turības un lablāhjības, schahwet ašaras, neš preeku un ļaini, kur to naw, tas ļai mušū latwju labala schkiru spehts peenahlums un usdewums. Juhsu Damu Komiteja ari špraudusi šcho zehlo idealo mehrti. Es esnu waktilis. Tad nu ari grihu tā waktilis juhsu labo lectu waltit. (Išwell no labatas naudas mafu). Sa-nemeet, zeenitā Rindes kdsē, tā pirmo seedojumu no manis, šcho neezinu, simts rublus. (Dod naudu.)

Rindes kundse. Tas ir ļauti, Wanaga kungs! Preezigu deweju Deews mihtot. Juhsu wahrdū mehš eeraktisim ar atsinibu mušū seedojumu grahmatā. Mums wīna glabojas seltitā apkalumā.

Wanags (ļaipni smeebams). Es pateesi dewu to majo neezinu, ka kreisā roka nesina, ko labā dara.

Rindes kundse. Simts rublu — tas naw neezinšch, Wanaga kungs! Kā seedojums, tas ir wewels kapitāls, kahds nahļ reti.

Konstanze. Tagad mums buhs ap trihs simti rublu. Tagad mehš waresim eet taitit ļāwus eepirkumus mušū seemas spehtu eglitei.

Rindes kundse. Ja, es ari par to jau domaju. Bakar jau apstatijs pee Danzigera.

Konstanze (stataš peesilmju grahmatinā). Kas mums wehl bija darams?

Rindes kundse. Mehs runajām eet usmelleet tās nabadsigās familijas, kuras mums rešomandetas no dašhadām personam. Rehsat, Wanaga kungs, mehs wis nešhaidam naudu tā us wišām pušem, kā pagadā, bet gribam personigi pašas pārleerzinatees us weetas. Labat jau palihdjet nedaudseem, bet pateesi tahdeem, tam palihdjiiba nepeezeeshami wajadsiga un war neš pateesu labumu.

Wanags. Ja, ja, kundse! Es jums pilnigi peefelhtu.

Konstanze (wildama rola zindus). Tā tab, Pierre, us pusdeenu tu manis mahja negaidi. Es buhschu drošhi ween lihds pulksten trim, waj tšhetreem aishemta pilshetā.

Wanags (jowiali). Ko darit, ma chérie? Duhkoshu scho smago stiteenu wispahribas labā panest. Bet tew, chérie, ari buhs jaatwaino manis, jo laikam es atkal newareschu buht us wakarinar. Schodeen — peefbeena.

Konstanze. Ta nelaimigā peefbeena! Jums jašina, Rindes kundse, ka peefbeenas manam wihrām bešhura „Muhju spehla“. Tā mums eet! Mums nawa cešpehams pat ne kopā pachst. Waj ta tahda bšhwe?

Rindes kundse. Ja kundse, tahds tautas darbineeku listenis. (Pret Wanagu). Bet tad juhs sawā Spehla dibinat Danu Komiteju, Wanaga kungs, tad tikai neaismirstat usaižinat ari muhs ar sawu zeen. kundsi. Mehs sariklosim konzertu... jeb puku balli. Waj nē, zeenitā Wanaga kundse?

Konstanze. Es jau reis wihrām runaju, lai nem mani lihds, wihsch... (Atmet ar roku).

Wanags. Zeenitās damas, ta nawa sabeedriba preešch jums. Prašti fabrikas strahneeki, fabrikas flukes. Tur wehl dauds jastrahda aplahrt, lai tos pataisitu par zilwekeem.

Rindes kundse. Nu, newarat wis nelo teiff, Wanaga kungs! Mehs ari esam scho to peeredsejuschas. Katram, kas grib strahdat pee tautas semakeem slahneem, ir japeedshwo daschu reis it kreetna porziija nepatishchānu. Bet par juhsu seedojumū, Wanaga kungs, mehs hwitesim wišos latweeschu laikrahsios. Tas buhs flaisis peemehrs wišeem muhsu turigakeem tautescheem. Tas buhs loti labs pamudinajums ziteem.

Wanags. Pateesi, pateesi, zeenitā Rindes kundsel! Es tā deuou to masumu, ka kreisā rola nejina, ka labā dara. Bet... ja juhs gribat — manis bešt... (Smeebamees). Juhs gribat man taišit reklamu. (Šwada damas ahtrā pa durwim). Us redsechanos, zeenitā kundsel! Frauchen, usmanees tikai, ahtrā ir auksts. Ra

nesafalbejees... (Atgreeschas pee rāstamā galda. Bešt rokas).

— Aif durwim nedrošhi peeflaawē. —

Wanags. Eelshā!

Anna ar Wiswaldi (nedrošhi eenahļ un daleel pee durwim stahwam).

Wanags. Kundse... To wehkas?

Anna. Wanaga kungs, juhs mani wairs nepasistat?

Wanags. Nē, naw tas gods.

Anna. Anna Mhbolin...

(Turpmat wehl.)

Anna. Atnahzu pee jums loti leclā vajadzībā.

Banags (Annu pārtraudams). Mūšū mihlā, Iabā Anuta!.. Rudeen!.. M tu debejs!.. Tad tevi nu tomehr reiži dabū redzet — pehz desmit gareem, ilgeem gabeem!..

Anna. Banaga lungs, atnahzu pee jums ar lot, leclu luhgumu.

Banags (Annu pārtraudams). Ja, ja, ja! Lauji tatsāņu fewi papreesth idā kabi apluhlot. (Saņem Annas rokas.) Wehl tās paščas maigās rozinas... dailā peere un brušnās azis... M ja! Tagad es tevi pašlūstu... pavīšam pašlūstu.

Anna (atšwabina rokas). Zeru uš juhzu angstfirdibu, Banaga lungs.

Banags. Ja, ja, mana mihlā!.. (Apskata atkal Annu.) Bet mana dahgā! Bezala tu tomehr eji pašlūsi. Ja, ja, stipri wezala! Kā man šāhehl! M kā man šāhehl!..

Anna. Gribēju ar jums runat, Banaga lungs.

Banags. Runā, runā, mana mihlā!.. Bet kas tas par jēhnu tev lūpsī?

Anna. Tas ir mans dehlis. Esmu prezejusees.

Banags. M, prezejusees!.. Ģm, tā ļaut lo laikam ari dširdeju. Ku, nelas! Prezetres wajaga, tā ir Iaba leeta. Bet... (Meklē pa labatam.) Pušij, tev drošāji ween patiks labaki uš ceļās... Platitees! Statu logos. Šche tev peezdesmit kapeikas un ej nopehrz few šādumūs.

Anna. Banaga lungs!

Banags. M, lai winšā eel! Repašadis jan wis. —

Anna. Atlaujat winam lūšdjami pašli te.

Banags (errigi). Rem naidu un ej! Kas pūšam jadsird, to leeli zilweki runā?

Wišwaldis. Mahma, waj drihštū?

Banags. Protams, tu drihšti. Kad es dodu,

Darbs un maīse.

Statu luga peezos zehleenos.

Ko Lindula.

(Turpinajums.)

Banags. Anna Mboltn!... (Pahrsteigts.) Anuta!.. Nēwar buht! (Statas Annā.) Waj pateesi?..

tu drīkstī weenumehr. Mahti tu wari pagaidit us eelas. (Cešod naudu un istumj sešnu laukā pa durvīm. At- pakat nahšdams.) Tagad, mana mihā, runāsim prah- tīgi. Bet — atļauj lai wehl reis tēvi tā labi ap- ūstati. (Vuhstojas wehriģi Anna.) Wezaka, ja!.. Sti- pri wezaka!.. Bet — nelas!.. Wehl tu tomehr esi baida. Nē, waru teikt, esi dāščā sinā pat mantojuši. Peemehram stahwos... palizis pilnigaks. (Saler atkal Annas roku.) Rahšs man preeks, ta esi reis atnah- kusi. Ēpmu arweenu pee tewis domajis... wišus tos gabus. Man bija tā, ka... nē, biju papreleezinats, ta tu tomehr reis nahši.

Anna (atšwabina roku). Nedsat, Wanaga kungs, lāmbēht es pee jums atnahzu.

Wanags. Runā, runā!.. Nē, kad tā apdoma- ju!.. Ku patešit! Kam tā wjadseja?... Loreis... tee kamedini!.. Ku faki patit! Kam tas bija wja- dšigs? Wehs buhtum dšihwojušči til jauki lopā.

Anna. At Deewos!... Juhs mani špedisat aišet. —

Wanags. Nē, nē!.. To til ween nē! Peesēht tatschu!... (Mistwed Annu šihš tuwakam krehšlam un apšēhdina. Apšēhščas ari pats.) Tā tad, tu esi appre- zejusees!.. Un sen jau. Ku šaprotams! Biji tatschu pirmās škliras flāistule. Par tawu prezibu laikam ari to dširdeju. Ētot aigahjuse pee lahda tur skolmeistara us laukeem. Ku, bet par to nelas. (Ušlez no krehšla un štaigā pa ištabu.) Bet tā lai nu to tagad eerihloju? Ēribetu ar tēvi tā labi ištreetees par wezeem laikem. Paga, kur tu esi apmetusees?... Es eeschu tew šihšē. Wehs paešdšim Kontinentālā pusdeenu un tad pabraut- ūimees pa pilsehtu. Es tew parahdšiču Rigu, lahda wina tagad ištatas... pee lamju gaismas. (Smej.) Sawai flāistai radineezei par godu... lai tad ari šklīht lahda Katrine.

Anna. Wanaga kungs, gribeju juhs luhš pe- nemt manu wihru fabrikā.

Wanags. Peenemt tawu wihru fabrikā?... Es nesaprotu.

Anna. Mans wihrs turas fewi par stingru latweeti un winam ištahja sawu tautišlo pēslatu deht šaduršme ar baronu. Domajam — Rīgā buššim neatkarigaki... 4

Wanags. Un atnahšeet us Rigu...

Anna. Ējam jau wairak tā pusgabdu šče Rīgā... Un mans wihrs ir beš darba.

Wanags. Ēfat jau wairak tā pusgabdu Rīgā un wihrs ir beš darba?

Anna (lauša rolas). Kaut juhs waretu eedomatees mušhu listeni, Wanaga kungs! Ēfam pahrdewušči wis, beidsjamo neezinu, kas mums bija...

Wanags. Tā, tā, wihrs beš darba... (Maina ištūreščanos.)

Anna. Mirštam badā.

Wanags (ar šepenu preeku). Tā, tā, tā! Mir- štat badā!... Ja, un badā mirt newar wis buht dees, zif patihkami.

Anna. Behrni!... Nebuhtu tee behrni!..

Wanags. Behrni laikam taira tahdu šawadu mu- šitu, kad grib eht. Waj nē?... 5

Anna. Rudenti weenu laiku šduru — nepelniju daudj. Bet aptruhla tas pats darbinsch. Un manam wihram — weenkahrschi nawa laimes. Ko winsch nawa škrehjis un mellejis? Wišs walti!...

Wanags. Un nu kundse grib lai es winas wih- rinu peenentu darbā pee fewis, šawā fabrikā?

Anna. Dodat winam kaut lahdu weetimu — kau- tori... par norakšitaju.

Wanags. Mans kantoris ir complet.

Anna. Kaut ko... kaut kur, Wanaga kungs. Ja žitabi nē, fabrikā par weenkahrschu štrahdneeku. Šums leela fabrika, štrahdneeku daudj.

Wanags. Školotaju par weenkahrschu štrahdne- ku!... Tas buhtu jauki!...

Anna. Nē, winsch štrahdās!... Winsch štrah- dās!... Winam ir jastrahdā. Kad tilai darbs, wišs weena alga, lahšs. At Wanaga kungs, es juhs luhšsu, glahbjat muhs! (Ušlez lahjās.) Wanaga kungs, ja juhs par mums neeschešhojatees, tad... lai ir gals wi- sam!... Es škreeschu us...

Wanags. Ku, nu, nu!... (Saler Annas roku.) Mihā Anuta, kas nu tā runās? Šaprotama leeta, ka es par jums gabdāschu. Man tilai bušmas, ta tu jau agrak nenahzi pee manis.

Anna (laimigu šēju). Ja, Wanaga kungs?... Tad neesmu par walti zerejusi! Bušschu jums pa- teiziga wišu mušichu.

Wanags. Mans kantoris ir complet. Bet usti- zami žilwēti man weenmehrt noder. Tee šhos laikos retums.

Anna. Baru jums apšolit... Mans wihrs... Šums nebuhs janoscheho, Wanaga kungs!

Wanags. Ja, uštizami žilwēti man noder. Tee tagad retums. Labi! Jušhu laulats draugs war pee manis eestahtees kaut rihtu. Un ištahjāschu winam pirmo mehnešča algu, peeždesmit rubkas, jau ee- preešch.

Anna. Es nešinu, tā lai jums pateizos, Wa- naga kungs! Juhs — mušhu glahbejs...

Wanags. Man wajaga žilwēta, us kuru es waru pilnigi palantees, kuršch reds un dšird, kas fabrikā no- teel un aistahjo manas intereses.

Anna. Baru jums apšolit, Wanaga kungs. Winsch aistahwēs jušhu labumu tā sawu pašča — aij pa- teizibas.

Wanags. Tad labi. Tad lai winsch žitriht, pul- šten ašonos lahpi tilai šchurp us fabriku.

Anna. Kà lai jums to atmaksaju, Wanaga kungs? Sanemat manu tuhstoschlahrtigu paldees. Juhš esat nuhsu glahbejs un labdaris. Tuhstschu par jums Deewu wisu sawu nuhschu. (Taisas eet projam.)

Wanags. Bet... bet... Anuta!.., Es gri-
betu wehl ar tewi parunat...

Anna. Wehl parunat? Par ko?...

Wanags (ar taisu flatu). Par wežam lectant.

Anna. Kas tur wairš ko runat?

Wanags. Taischu, Tatschu! (Saler Annas ro-
tu.) Anuta, tu toreis til neschehligi sarahwi nuhsu
flaisto mihslestibas pawedeem. Es winu gribu atkal
saject.

Anna (atswabina Totu). Es juhs nesaprotu.

Wanags. Tu man esi dahrga, tilpat dahrga, kà
toreis, desmit gadus atpaka. Es tewi mihsu tapat, kà
es tewi mihsleju toreis.

Anna. Juhš sobojatees par mani.

Wanags. Es nesobojos. Es runaju nopeetni.
Es newaru bes tewis dsihvot. Tu man esi wajadsiga
tilpat kà siwij uhdens.

Anna. Mans Deews!...

Wanags. Tu nenoschekli. Esmu bagats.

Anna. Baj neisgeetu jau deesgan toreis? Jums
nawa firds!

Wanags. Bet waj tad es tew lita geest? Tu
pati biji wainiga. Tew tatschu wajadsija saprast, ka
prezetees mehs newaram. Beenlahrti: tehws man to
nelab nebuhtu atlahwis un otrlahrt: es sawa jauniba
warbuht wairak badojos, nelà tu tagad ar wisem sa-
weem — wisru un behrneem kopà... protams: zitadà
sina. Tu atmini kà tehws mani tureja. Un tad nahja
Konstanz ar jatweem tuhstoscheem... Un neatlariba,
Jo nauda padara brijwu, waj nè?... Prahts man
katreij bijis ihstà weetà.

Anna. Prahts jums ihstà weetà. Kaut bijušt
ihstà weetà ari firds!

Wanags. Tatschu, tatschu, mihsà... firds ari.
Saki, kas mams buhtu kaitejis? Mehs bijam jauni
un jautri. Mana seewa man dewa bagatibu un brijwibu,
tu man buhtu dewušt mihslestibu, dsihwes poesiju. Riga
ir leela. Mehs buhtum jatinschees pahrs reises ne-
betà kaut kur — pee rosem un wilna. Tas buhtu
bijis til jauki, k'it idiliski, kà tuhstosch un weenà naki.

Anna (rojam, it kà atgainadamàs). Paleelat
jel kusu!... Es negribu dsirdet.

Wanags. Tu to negribeji. Baj nu tew labaki?
Nu tew jamiršt badà ar wisem behrneem.

Anna. M Deews!... Ari tas wehl!...

Wanags. Anuta, tu newari eedomatees zil man
schehl, kà tas kà neisnaha. Un tagad, kur man atkal
kaimē til tuwu, — es lai atkal nesneegtos pejs winas?

Anna (stingri). Tà tad juhs manu wisru sawa
fabrika nepeenemat?

Wanags. Peenemu.

Anna. Bet...

Wanags. Saprotams, ar finantu noteifumu.

Anna (us aiseeschanu). Tas ir breefmigi, zil
zilweks war buht neschehligs.

Wanags. Bet Anna!... Es tatschu negribu
tew neta launa... Es tilai gribu buht tawà tuwimà un
atminet nuhsu jaunibu. Gribu atminet tās pawasara
naktis, kad tu sehbeji pee Kaweerem un ahra bij meh-
nefniza. (Tuwojas atkal Annai.) Un kam tur sahds
flitums, ja es tewi fateeku weenatnè? Nu, saki patk.
To tatschu nesinàs neweens zilweks pasaulē.

Anna. M, leelat mani meera! Kas ir bijis staxp
mams, kas ir beigts un šen apraktis.

Wanags. Nu apoli, ka mehs jatihimees weenu
weenigu reisi. Tatschu weenu reisi mehs tilai dsih-
wojam sawu nuhschu. Tatschu wajaga dsihwi baudit.
Baj nè? Par ko tad wina mams dota? (Grib wilkt
Annu pee tewis.)

Anna. Es negribu, negribu, newaru!... Lai-
schat mani!... Es saulschu pejs palihga. (Straujas
no Wanaga rojam.) Tad labak — Daugavà! (Eet us
durwint.)

Wanags. Schehl!... Pateesi!... Tu nesini,
ka man schehl, ka tu kò nesaproti. Bet sini: mana firds
an manàs durwis stahwès preesch tewim wakà weenu
meh... Tawš wisrs war nahst us fabrika, kad tu
tilai to wehles. Un tewi es eetehschu sija.

Anna. Nawa wajadsigs!... Nawa wajadsigs!...
(Miseet.)

(Breehschlarš.)

Darbs un maife.

Statu luga peezos zehleenos.

Mo Lindula.

(Turpinajums.)

Trāstāis zehleens.

Statuve tā 1. zehleenā.

Behrsinšch (sehđ pee Dailas gultas). Tew jahp?..
Nu, neraudi! Tas pahrees...

Daila. Kur ir mahma?

Behrsinšch. Mahma aigahja us pilsehtu... pee
radeem. Mahmai ir bagati radi pilsehtā. Teem ir leela
fabrika ar gareem, gareem sturstoneem. Tur mahma pa-
prafis, lai dod tehjem darbu. Un tad tehje strahdās un
pefnis daudj naudas. Un par to naudu winsch nopirkš
sawai Dailitei siltu kaschozinu ar zimdineem. Tad Dailite
wards eet ahra kattu deenu un winai wairs nesals.

Daila. Dsert...

Behrsinšch. Tew gribas dseri? — Tuhlit... (Da-
bū no galda mahla truhstti). Sche, meitin, dseri! Kahbi
tew karsti waidini! Un peere!... Tu esot bijuse wakar
pee loga. Esi safalbejusēs. Te — istabā, ari auksts, tā
...nesinu kur. (Eet pee trahns un kuhlojas eefschā). Naw
nela, (Dasa pa istabu papira gabalinus). Kad buhtu laut
kas, to eelikt trahnt... (Samet papirus trahnt un aif-
bedsina. Uffchaujās gaischa leefma, kura tuhlin isplehnē.
Behrsinšch nosktas trahnt, tad ktas gar seenam). Naw
nela. (Nowest swahrtus un uffeds Dailai). Tā, mihlā,
tagad tew buhs flitaki. Tagad guli ween meertgi. Mee-
dsi zeet azinas...

Dsolis (eenahl dweelt usseetu rofu). Anwainojat,
ta juhs trauzeju. Gribēju apwaizatees, tā jums klahjas.

Behrsinšch. Rā lai man waretu klahtees?

Dsolis. Darba wehl nekahda.

Behrsinšch. Kur tad?

Dsolis. Rā tas ir? Un man atkal darba par
daudj. Man jastrahdā desmit stundas deenā.

Behrsinšch. Es strahdatu peezpadsmit un sesch-
padsmit stundas deenā...

Dsolis. Juhs esat bijuschji tautas darbineešs un
esat zeetuschji tautiskās idejas behl. Eiat tatschu pee ja-
weem bagatajeem tauteescheem, lai tee jums palihds.

Behrsinšch. Jums weegli sobotees.

Dsolis. Es nesobojos. Behz mana eefkata, tas
winu peenahkums: jums palihdsiet. Jo lo tad nosihmē
wisi tee flaittee wahrbi par tantibu un tautas brāh-
leem?

Behrsinšch (nopuhšchas). Ta leeta japrovi. Man
truhst preelch tam dahwanu.

Dsolis (pehz brihšcha). Gribēju kuhgt tos desmit
rublus.

Behrsinšch. Ari tas wehl!

Dsolis. Ewainoju wakar rofu. Naw bihstami,
bet tomehr... Kahdu laiku newareschu strahdat.

Behrsinšch. Bet apschehlojatees, kur lai es nemu?

Dsolis. Bes tam, tā paschi sinat, atnahzu tikai
schoruden no saldateem. Naw ne drehbju... Wifs kas ja-
pehl...

Daila. Mahma, eefim kur tee baltee balodischji.

Behrsinšch (mehrzē aukstu apleklamō). Nant
man buhtu ar lo nopirkt antipirinu!

Dsolis. Juhsu masā arweenu wehl flima?

Behrsinšch. Melaime nelad nenaht weena.

Dsolis. Tas ir flitti.

Daila. Mahma, nifns runzis streen palal balo-
discheem.

Behrsinšch. Bija pahra deenas labala. Nu ir
atkal flima pawisam.

Daila. Mahma, mahma, runzis!... Kolehra balo-
biti... Glahb, baloditis buhs beigts!.. Glahb!..

Dsolis. Wina murgō.

Behrsinſch. Baibos, la nepeemetas pfauschu kar-
fonis.

Djols. Tas ir ſlitti. (Pehz brihscha, wilkdams no
labatas naudu). Behrsin, ſcheit jums diwi rubli un eiat
pehz ahſta. Es paſtahweſchu tikmehr pee ſlimas.

Behrsinſch (neſapraſchâ). Bet juhs man pra-
ſijat wezo paradu?

Djols. Praſiju!. Kâ lai neprafu, tad wajag?
Bet newaru tatſchu laut ne ſchâ, ne tâ dſihwam zilweka
behrnam mirt noſt. Es bej teem diwi rubteem bojâ ne-
aiſeeſchu.

Behrsinſch (preeſâ). Kâ es jums to atlihdsina-
ſchu, Djola kungs? Mudeen, es neſinu, kâ lai jums to
atmaſaju! (Ker pehz zepures un ſwahſteem). Ja Daila
praſa dſert, — tur, kruſſitê ir uhdens. Warbuht ka mana
ſeeiwa ari drihs pahruaht. (Miſeedams). Juhs neſinat:
manai ſeeiwei ir bagati rabi pilſchâ — fabrikantk.
Wina no teem wairijs... ſlehpâs... juhs ſaprotat: muhsu
ſtahvokliâ... Bet walar wina peerunaju un ſchorih: wina
aiſgahja tos apzeemot. Eſnu pahleezinats, ka tikſchu
zaur teem lahâ darbâ. Un tad es jums wiſu bagatigi
atlihdsinaſchu. Warat uſ tam palautees.

Djols (atmet ar rofu). Eiat ween! Gan jau iſ-
teſſim. (Roſehſchas pee Dailas gultas).

Daila. Rau, ir atkal balodiſchi, ir atkal balodi-
ſchi! Wiſi balti, mahm! Wiſi balti...

Djols (meerina Dailu). Guli, guli, behrus! (Sebs).

Paula (eenah). A — Djols!... Ari mahzas loyt
behrnuſ.

Djols. Ko darit?.. Kahdreij iſnah.

Paula. Behrsina naw mahjâ?

Djols. Pats aiſgahja pehz ahſta.

Paula (peeet pee Dailas). Breeſmigi ſchpiſſeri!
Tâ ween grib — iſrahbitees, iſkâ wini buhtu deezil labafi
par ziteem. Weenumehr aſpuhtuſchees un tahdi.. Bet
to ſtutii es ari miſlu. Es neſinu, kaſ mani pee winaſ
ſaiſta. Jeb... warbuht... ſinamas atminas. (Roſehſchas
gultas mala). Ku, tad loyſim wina abi diwi.

Brihdi klufums.

Djols. Paula, juhs man peeſuhtijât to labatas
puſſieni?

Paula. Ja.

Djols. Un tâs iſſchuhtâs rihta kurpeſ ari.

Paula. Tew tatſchu ſchodeen dſimundeena.

Djols. Bet es negribu, ka juhs man ko dahwi-
nat. Te jums ir juhsu mantas atpaſak. (Iſweſſ no
labatas ar ſorkano ſaiti pahſſeeto pazinu).

Paula. Indriki, waj tu tâ newari manis wairs
cerebſet?

Djols. Kambeſ lai es juhs cerebſetu, waj nece-
redſetu?

Paula. Un kahdreij jatſchu mani tik lotk, loti
cerebſeti.

Djols. Ja, kahdreij...

Daila. Mahma, mahma! Weens balts balobitis
eekrita renſelê! Kahds nu netihra?.. Un ziti no wina
behg.

Djols. Guli, guli, behrus! Balobis nomaſgafees.

Daila. Rau, kâ winſch dauſa ſpahruinus! Ne-
war wairs pazeltees.

Brihdi klufums.

Paula. Es ari reiſ tâ ſehdeju pee ſtima behrna
gultas.

Djols. To wehl atminat!

Paula. Waj mahte ari kahdreij war aiſmirſi ſa-
wu behru?

Djols. Ir daſchabas mahteſ.

Paula (piſti). Ir daſchadi tehwi ariſjan. Ma-
nam behnam nebij tehwa, kaſ eetu pehz ahſta. Un tâ
winſch nomira.

Djols. Juhs labi ſinat, ka wina tehws tad ſta-
gaja ſaldata ſchineli pa ſweſchu pilſchtu.

Paula. Bet taſ leelais „jaunas morales“ pra-
weetis ſinaja, kaſ winam ſtahw preeſchâ. Kahdas teeſibas
winam bija padarit nelaimigu jaunu, nepeedſihwojuſchu
ſtuti?

Djols. Jauns un nepeedſihwojis bija ari lau-
mais ſehns. Un newis kahds apſinigs „jaunas morales“
ſludinatajs. Un waj es wina aiſſahwu? Pate par ſewi
ta mehleſtiba bij ſaiſta un tihra, zil ween ſaiſta un tihra
war buht miſleſtiba ſtarp ſtrahdneeka ſehnu un ſtrahd-
neeka meitſchu. Bet muhsu apſtahkloſ... ta bija nepe-
dodama weegſpraſtiba, — ihpaſchi no manas puſes.

Paula. Tew weegli ſpreedelet.

Djols. Eſnu par to zeetis deefgan.

Paula. Tu?.. Bet kaſ nebija jaiſzeekſch man?..
Pee dſehraja tehwa... Scheem te eet gruhti. Bet es ne-
ſinu, waj wini zeeſch to, ko es iſzeetu.

Djols. Par to juhs tagad baudat no preeſu kauſa
ar uſwoju.

Paula. Aſ, mihtais, laut tu ſinatu!

Djols. Kaſ man tur jaſina?

Paula. Ko tad tu gribeji, lai es baritu? Lai es
eelektu Daugawâ? Kahdas tad man bija zitas iſejaſ?

Djols. Bet tagad?

Paula. Tagad?.. Es eemahyijos taiſit puſes. Es
ſtrahdaju atkal godigu darbu.

Djols. Iſſahrne tikai, jeb — labafi ſakot, preeſch-
kars, aiſſega.

Paula. Bet par ko tu mani turi? Uſ eelaſ es
neeju.

Djols. Wehl jo ſlittaki. Tu eji tur, kur iſbſih-
wei plaſchakas robeſchas.

Paula. Rem mani pee ſewis un es wairs ne-
eeſchu.

Djols. Ko es ar jums?.. Mur lai es juhs leeku?..

zitas labako familija damas, kuras wifu leelako laiku
pawada spogula preekshā, waj Casot romanus.

Konstanze. Bet tas krehts ari schlobas, la
bailes tam wirsū sehdet. (Ufzelas.) Mums buhs ja-
stahjas pee barba, — nestatotees us wifu noguridnu.

Rindes Idje (turwojas Paulai). Mums tapa
teirts, la sche dshwojot weena loti nabadsiga familija.

Konstanze (statas zaur lorneti). La istaba man
isleelas pawisam neapdsihwota. Ganz leer!...

Rindes Idje (apflata wehtrigi Paulu). Bet...
mehs laikam esam maldinatas.

Konstanze. Ja, to wini nelaunas daschreis da-
rit. Pafala us eelas: tur, ta pelela nama behninos
dshwo weena loti nabadsiga familija. Un kad tu tur us-
lahpji ar nahwi us pufert: tur islahia wela schahwe-
shanai. Apwainos wehl muhs, la meklejam sagt.

Paula. Nē, kundses, juhs neesat maldinatas. Te
pateesi dshwo loti truhzigi laudis. Tas winu slimais
behrns.

Konstanze. Tad paldees Deewam, neesam wis-
maj par wolti lahpušchas to bebes srahpi.

Paula. Man tur naw nelahda dala, jo tee man
piluigi swejchi zilweki. Genahku tilai daschreis ta slimā
behrna deht. Bet ja jums ir eespehjamz... ja juhs
gribat truhkuma zeetejeem palihdsset, tad — te juhsu
palihdsjiba pateesi buhtu ihstā weetā. Wineem nawa
to ehst.

Rindes Idje. Tad mehš wineem palihdsesim.
Saprotams — mehš wineem palihdsesim. Tilai lah-
tibas deht — mums jasin, kas wini ir, ar lo nodarbojas
un tā tahslat.

Konstanze. Mums japahrelezinas, waj ir muhsu
pabalsta zeenigi.

Paula. Genahzeji no laufeem. Wihrs — bijis
stolotajs.

Konstanze. Stolotajs!... Un tad tā dshwo!
Ist das möglich?... (Apflata wehl reis istabu.) Wie
ärnlich! Keine Möbel! Gar keine Möbel!...

Paula. Newar atrast darbu.

(Turpmat wehl.)

Darbs un maīse.

Statu luga peezos zehleenos.

No Lindula.

(Turpinajums.)

Rindes ldsē. Teem mums latrā sivrā japalīhds.
Waj me, Wanaga kundse? Skolotajs — tas jau inte-
ligents... Tas var rakstīt awisēs par muhsu komiteju.
Wax ari muhs peeminet.

Konstanze. Kvir wini ir? Vai nahl schurpu.

Paula. Wini patlaban isgahjuschi.

Konstanze. Te tew nu bij!.. Isgahjuschi!.. Tu
gribi wineem palihdsēt — wini iseet.

Rindes ldsē. Waj lai pagaditum?

Konstanze (farauz degunu). In dieser Luft!..

Rindes ldsē. Ko tad lai daram? Vai nahlam
zitu reisi?

Konstanze. Khypt wehl reisi tās trepes!.. Nein,
das geht über meine Kraft... Naw muhsu waina, ka
wini nestahw mahjā.

Rindes ldsē (greeschas pee Paulas). Ja, tes-
scham schehl, ka nesateklam winus mahjā. Ta kundse ir
Latweeschu Bezuma un Bahrinu apgahdaschanas beedri-
bas Damu Komitejas preekshneeze un es — Latweeschu
Bezuma un Bahrinu apgahdaschanas beedribas Damu
Komitejas darbweede.

Konstanze. Mehš buhtum labprahht wineem palih-
dsėjuschas, zil tas muhsu spehtos. Bet ja zilweki nestahw
mahjā, tad mehš atnahlam — ko mehš tur waram darit?

Rindes ldsē. Schehl ja!.. Dots schehl!.. Bet
mums ta laila koti maf. Dewaram ilgaki kawetees.
(Abas uf aiseeschanu.)

Behrsinich (eenahl).

Rindes ldsē (Paulai). Waj tas ir tas truhkuma
zeetejs?

Paula. Tas pats. (Wiseet.)

Rindes ldsē. Te ir Latweeschu Bezuma un

Bahrinu apgahdāšanas beedribas Dama Komitejas preekšnece un es esmu minētās Komitejas darbveds Behrsinš (mehni palozas).

Rindes Idse. Mehš dsirdejām, la juhs esot loti truhzigos apstākļos un gribetum jums labprāt palihdset, gil tas muhsu spēklos.

Behrsinš. Bet es neesmu nebs wezuma nespehjneeks, nebs bahriņš.

Rindes Idse. Tas neko nekait, la neesat wezuma nespehjneeks, waj bahriņš. Mehš esam few sprauduschas plashakus mehrtus. Palihdset katram, lam palihdsibas pateesi wajadsigs. Schahwet asaras, nest preeku un laimi, fur to naw...

Anna (eenahl ar Wiswalbi).

Behrsinš (staidšas Annai preti). Kā tew isgahja?

Anna. Ko winas tē melle?

Behrsinš. Bahrinus un wezuma nespehjneeks. Saki, tā tew isgahja!

Rindes Idse. Waj ta ir ta seewa? (Tuwojas Annai.) Mehš juhs redsejam pahrs stundas atpakaļ. Juhs eegahjāt pee fabrikanta Wanaga kunga.

Konstanze. Juhs bijāt pee mana wiha luhgt palihdsibu? Winsch ir loti populars ar sawu labo firbi un dewigo rolu. Bet... til daudsi, las walkajuschī wina lustrību nelectigi, la... Nu ja, winsch tapis apdomigaks ar naudu. Bes tam, winam jau tā til daudš darba un weens zilweks tatschu newar palihdset wišai pašaulei. Jums wajadsēja greesteeks pee mums. Waj mans wihs jums nenorahdija, la jums jagreeschas pee mums?

Rindes Idse. Ja, mehš ar Wanaga kundsi te — pšam Latweeschu Wezuma un Bahrinu apgahdāšanas beedribas Dama Komitejas preekšneceiba.

Anna. Mehš neesam nebs bahriņi, nebs wezuma nespehjneeki. Dodat mums darbu!

Konstanze. Darbu?.. Darba dehl jums waja-dseja runat ar manu wiheru.

Anna. Preekš mums winam darba naw.

Behrsinš. Tā tad... ari ta zeriba wehja! Re-kateel wairs itnelas zits, la... (Miseet pee malas.)

Konstanze. Ja, ja! Tas teesa! Tagad — ih-paschi preekš svehškeem apstallejumi til maš, tā... Mehš neapturam fabriku weenigi tadehl, lai muhsu strahdneeki nevalitku bes maišes.

Anna (noteikti). Juhs nodarbojateeks ar labbaribu. Tad jau rihlošit us svehškeem ari egliti.

Rindes Idse. Mehš katrā sinā rihlošim egliti. Kā lai Lauw. Bez. un Bahr. apgahd. beedribas Dama Komiteja nerihlotu pa Seemas svehškeem egliti?

Anna. Juhs došit bahrineem un wezuma nespehjneekem daschabas dahwanas, sehneem — kreklus, meienem — preekšantus, jazinas... Dodat man toš schuht.

Konstanze. Gatawi tirgotawā isnahš lehtaki.

Anna. Bet ne til isturigi.

Konstanze. Kās par to?

Rindes Idse. Nu, kad mehš dotum winai schuht?

Konstanze. Nē, dot schuht newar. Daudš ruhpija. Un esmu jau peedsihwojusi. Schuwejas sog materialu.

Anna. Kundse!..

Konstanze. Nē, tas neeet. Dot schuht newar. Bet mehš preekš jums daršim, to warešim. Pagaidām... (Bell naudas mašu.) Ja, luhdsu, usgaidit. Mums jaaprunajas papreekš sawā starpā. (Sahl lufu šarunateeks ar Rindes kundsi, turedama mašu rokā).

Behrsinš (uj Annu). Nahš schurp! Tur jau nekā nebuhš.

Anna. Pagaidi!

Rindes Idse. Ja, šaprotams! Ewaiditeeks ar naudu mehš ari newaram.

Konstanze. Eglite mums mašas wismaš diwā šinti rublus.

Rindes Idse. Kā nē? Kols mašas rublu peez-tpadšmit. Kaut lahdu neeka egliti tatschu newaram nemt. Puschki, statijos pee Danzigera, isnahš us diw-definit, us diwdefinit peezeem rubleem. Kur tad konfektes, piparu kuhlas, ahboki, šwezites, sahles ihre?.. Par zitām dahwanam nemas nerunajot. Es domaju: musikantus ari wajadsetu. Tas isklusas til majestatiski un aisgrahh-šoschi, orkestra pawadiba: „No debesim buhs man atnest“, waj atkal: „Tad nahzeet, juhs behrni, pee filites nah!“.

Konstanze. Mums jaihrē automobilis. Mehš gan došim sawu. Bet ar to ween nepeeteek.

Rindes Idse. Sinams, Komitejas damas wišas automobilos... ar puku buketem rokā. Lai ir isflats. Pirmo reis...

Konstanze. Ja, par to mehš wehl runašim. Tas wišs kretni japahrdomā un jaapzerē, lai isnahš tā peenahšas. Bet nauda... Ar naudu mums jabuht taupigām, ta ir pirmā lecta. (Tuwojas Behrsinam). Mihlee lautini, mehš jums palihdsesim. Šaprotams, gil tas muhsu Komitejas wahjajeem spēškeem buhs eespehjamš. Muhsu beedriba, bet it ihpaschi muhsu Dama Komiteja, wehl jauna, naw mums to lihdsleku daudš. Mehš ilšim juhsu apstahklus preekšā muhsu nahlamā sehde, — nahlamo žeturtdēen pa diwām nedelam. Bet pagaidām... (Melle malā.) Scheit jums trihs rubli.

Behrsinš. Ko es ar teem trim rubleem darischu?

Konstanze. Kā?... Ar trim rubleem juhs warat nopirkt weseļas šints mahrzinas maišes!..

Rindes Idse. Un tad jums ir maišes weseļam mehnešim.

Behrsinš. Palbees! Naw wajadsigs.

Konstanze. Juhs warbuht launateeks... nemt naudu. Bet nekāunateeks nemas. Mehš jums dodam no širds. Mehš jums buhtu dewušchi pat peezus rublus,

bet... ta nāv mušū, ta ir Komitejas nauda. Mums
tāra kapeiķa jaeceraksta grahmatāš. Vēļ Komitejas siņas
vēļš nedrihštam. Nu, nemat tairšul..

Rindes Idse. Ari uš mušū egliti juš warešit
nahl...

Behrsinšch (dušmās). Man baišes, ka mešs ne-
pahredamees... no tān šimis mahrzinam maišes!...
(Aisgreeschās projam).

Konstanze. Ap?.. Juš wišā nopeetnibā negri-
bai peenemt mušū pabalstu?

Behrsinšch. Nabagu dahvonas es nepeenemu.

Konstanze. Kašda waloda! Waj tad trihš rubli
ir nabagu dahvana? Nabagu dahvana ir weena ka-
peiķa...

Rindes Idse. Ja, ja! Jēb wisleelakais diwas
kapeiķas.

Behrsinšch. Preeščh manis ari jušū trihš rubli
ir nabagu dahvana.

Konstanze (uš Rindes Idsi). Aber sehen Sie diesen
Uhdan! Das ist doch schrecklich!..

Rindes Idse. Teesčham!.. Tā wini atmalkā
mušū puhles winu labā.

Konstanze. Kašpt ya tahdām trepem!.. Warbuht
anteiřitees ari no ta pabalsta, to mušū Damu Komiteja
šams taši wehlat iřneegu?

Behrsinšch. Ari no ņa atřalos.

Rindes Idse. Un uš mušū egliti... ari' ne-
dahlit?..

Behrsinšch. Reesčhu! Reesčhu! Laiščhat mušs
ņatšču teiři meerā!.. (Iřeet laukā).

Konstanze. Das ist unglaublich! Es fehlt mir
einfach an Worten...

Rindes Idse. War er nicht ein wenig ange-
runtet?

Konstanze. Kann sein. Tā tad mums žits ne-
řas neatleekas, ka eet projam — garu begumu.

Rindes Idse. Ko darit, Wanaga kundse? Mā
mans wihrs šaka: „Pret mulibu pat Deewi šaro welti.“
Geřim!.. (Konstanzei šelodama). Vēt šche mušs wismař
neišwada ar rupřibam. War redšet, ka tomehr inteli-
ģentš, — šautšču ar ne wiřai daudš. Mē, tas mušs
awišēs newar eekři! (Mbas aiřeet).

Anna (apler Wiswalbi un eekřiņi gulā pee
Dailas).

Behrsinšch (eenahl peņž brīhšča), rolās ogļu
špains un malka). Man Osols eedewa diwi rublus
preeščh ašřta. Nearadu mahjā. Te bušs mušū ašřis!
(Aisřurina krahņi). Ko ta mešs wiři tapřim weřeli.
(Kad krahņš labi aiřurejuseš, aiščhauņ aiščhaujamo.
Iřaba piřdās ar dušmeem un dwingu).

Anna (iřeetas no gultas). Ko tu dari?... Vēt
beņri?... Waj mums ir teēřibas?...

Wiswaldis (apler mahņi). Kambehi tehte laiščh
dušmūs iřabā?... Nau, kā nahļ laukā no krahņš!

Anna. Ari, waj mešs wareřim to atřibet preeščh
Deewa?

Behrsinšch. Wribu šinat: waj mums ween bušs
atřibdeščhana jadow? (Wišņa krahņi).

Anna (peņž iřņas eekřeņeņas žihņas uņeetas no
gultas un tuwoņas Behrsinam. Noteikti). Riht tu wari
pet šrahdat.

Behrsinšch. Kā?... šrahdat..

Anna. Riht tu wari eestāhtees Petera Wanaga
řabriķā. Wiņščh tewi peenem darbā — par peezdeřmit
gubšeem meņneř.

Behrsinšch. Kās?... Kā?... Vēt ko tu teiži pi-
mi?...

Anna. Ko es teižu?... Es neķa neteižu.

Behrsinšch (šreņ peē krahņš un atraņ aiščhau-
jamo). Man ir darbs! Es šrahdaščhu!.. Peezdeřmit
rublus mahņeři!.. Vēt es tomehr tewi neišprotu. Iř-
řaidro!..

Anna. Mē napraš!.. Es tā kā tā tew wairak neķa
neteiřču. Šche tew peezdeřmit kapeiķas. Nopeņřž galu
un řaņes. Behņeem jaiřwahra šupa.

Behrsinšch (šaler galu). Man ir darbs un
peřma!.. Eřmu glahbis! Nu eřam glahbri mešs wiři. Es
řaudesčhu prahtu!.. (Apler šeevu un behņus).

(Preeščhlarš).

(Turpmaļ wehļ.)

Darbs un maīse.

Statu luga pēzogs zehleenos.

Mo Bindula.

(Turpinajums.)

Geturtais zehleens.

Plakša gaišā telpā, salons un reise ehdoma istaba. Jaunas piņš-piņ mebeles. Beenas durvīs uš ahru, otras uš gulamām istabam, treschās uš lešk.

Anna (veentahrschi, bet glihti geyrbusees, nes no lehta traukus. Matās feenas pulstent). Desmit minutes pahri. Nu wineem wajag tuhlin nahst. (Klahj galbu).

Behrsinšch (eenahl jauris un pašchapsinigs). Bus-beena gatava?.. Tas ir brangi! Man pateesi welna aperte. Alsonos isdsehru diwas kruhses kafejas un no-ehdu pēzās bukkas un tagad — pēhž tshetri stundam gribas ehst atkal.. Vā sirgam. Behrni wehl naw mahjā? (Noskuypta feenu un nofehshas pee galba.)

Anna. Waj mahju pulstiens pareis?

Behrsinšch (stataš kabatas pulstent). Diwi minutes par ahtru. Ko winsch skrej preeščā? Samahaju astonpadsmit rubkus, man bewa uš galwošchanu un — skrej preeščā... wofelas diwi minutes diwodemit tshetri stundās! (Eet pee pulstiena un atgreesch to pa diwi minutem.)

Anna. Lai paleek! Labaj lai eet pahrs minuschu ahtraf, nelā wehlah. Man labaki tikt laika gatawal ar ehdeenu.

Behrsinšch. Nē, kahrtibai wajag buhi. Kahrtiba walda pašauli. (Atgreeschas pee galba.) Un behrni ari wehl nenahl. Kad tšai neeet uš eelas kahdos nedarbos.

Anna. Kahdos nu nedarbos? Wini jau daubstreib pahrnahl daschas minutes par tewi wehlah. Pā winuš islaisch laulā.

Behrsinšch. Dod supu! (Apfehshas atkal.) Nē, tā! Labas deenas no Wanaga.

Anna (saus). Pasdees.

Behrsinšch. Apwaizajās, tā tu esi labi eedshwojusees jaunos apstahlos.

Anna. Kahba winam interese?

Behrsinšch. Nē, winsch ir weenmehre loit laipns un usmanigs pret tewi. Allassch aptaujajas par tewi, par behrneem. Kapehž tu nekad neaisejot pee wineem.

Anna. Beekuliba.

Behrsinšch. Beekuliba?.. Kahba winam waja-hsiba beekulot? Waj tad winsch ari leqkuloja, kad peenehma mani darbā?.. Un schiās mebeles?.. (Smej.) Manai augstigodajamai radineezei, Behrsina kundseil.. Nē, winsch weentahrschi aturin wezas faites... Labaj radineeks..

Anna (eenes supu). Ehb labaj supu.

Behrsinšch. A sirni! Mans mihtakais ehdeens. (Smej few uš schlihwja.) Ušmel behrneem ar, lai atdseest. Karsti ehdeeni mainā jobus. (Kahrti strebi supu.)

Wiswaldis un Daila (ebruht ar jautru trof-sni istabā, grahmatu somam uš muguras). Labdeen, pa-pa! Labdeen mahma!

Behrsinšch un Anna. Labdeen, labdeen, behrniš Wiswaldis. Dabuju schodeen „нзгеккы“. (Kah-ba burtnizu.)

Behrsinšch (stata burtnizu). Dabi, labi! Be-pa laiwiski neteiz: „нзгеккы“, pa laiwiski teiz: „pēzi“.

Daila. Man ari ir „чеггеккы с плюком“.

Behrsinšch. Atkal!.. Latwiski teiz: „tshetri ar... tshetri un krustinisch“.

Anna (noskuypta Dailu). Dabi, labi, mana mihtā!

Wiswaldis. Mahma, tu ari grībi redset manu „pēzi“? (Kahba mahiei burtnizu.)

Anna. Tas ir labi. Mahzees, behls, tikah buhšschigi. Tad jau warbuhē muhsu šapnis kahbreiš is-pildisees.

Wiswaldis. Ja, mahma, es buhšschu inschenees. Un tad man buhs daubš naudas.

Daila. Man ari buhs daubš naudas. Es buhšschu haktereene.

(Behrni buhšschigi ehb.)

Behrsinſch. Af tã! Griseju tew parahdit...
(Shweik no labatas apbrukatu papira lapu.)

Anna. Uffrahda atkal prajibas?

Behrsinſch. Weenkahrſchi neklaunas! Wineem
dob darbu un maifi, wini tã funi — ſoſch roſã. Ge-
wehro, lahdi iſtreizeeni! Tantas iſſuhzejs... bada al-
gas... tantista ſtrahdneeku mulloſchana... Wanags jau
peelika diwas kapeikas ſtundã. Domajam: nu buſſ meers.
Tagad wiri praſa algas iſmaſſu darba laiſã. Draude
atkal — ſtreifot.

Anna. Algas iſmaſſu darba laiſã?.. Tad jau tew
ari buhtu labali. Nebuhtu iſmaſſas deenã janihſti til ilgi
fabrikã. Rã iſgahjuſcho ſeſtdeen: lihds deſmitem namã.

Behrsinſch (vitnu muti ehſdams). Man labali?..
Man buhtu weegli, ſaprotams. Bet es.. lihſt, miſhã,
es neefmu Jahnis Peteris, kurſch laimigs, ka war fun-
gam noſagt lahdu darba ſtundu. Es neefmu weenkahrſchs
deenã algabſis... Waj tu eſi eedomajusees, zil ar tahdu
jauneewedumu tiſtu ſawets darbs. Un firmai tagad
til dauds apſtellejumu.

Anna. Nu kas ſtrahdneekam par to?

Behrsinſch. Rã, kas ſtrahdneekam par to?.. Es
ſaprotu ſtrahdneeku zenſchonos pehz leelaſas algas un
iſhãla darba laiſã... Bet ſtreifot, neſtrahdat, — pu-
ſinat laukã ſabrãku, to es neſaprotu. Birt noſt to ſaru,
uſ kura paſchi ſehd. Tas, miſhã, ir ſtumsl..

Anna. Bet tã lai wini zitadi... ja grib to panahli?

Behrsinſch. Wanags jau nemoſ tahds naw.
Wintſch ir pai deefgan himons... Ja winam eeſpehians,
wintſch labprahã... Peelika jau diwi kapeikas ſtundã we-
galeem ſtrahdneekem. Wintſch eerihloja ſtrahdneekem
ehdeenu namu. Un ſolas wehl eerihlot pirtis. Bet
nahſt muſchigigi un ſatru deenu ar jaunãm praſbamã.
Rudeen, wehl wezãs neeſi patapis iſpildit, te jau ſaht at-
kal ar jaunãm. Tas, es domaju, beidsat apniſt. Tad
paſcham labakam apſtrezãs duſhã.

Anna. Wanags ir bagats deefgan...

Behrsinſch. Bagats deefgan!.. Nu tad jau
taiſni!.. Winam leela wajadſiba pehz tãſ fabrikas? Ja
tee winu muſchigigi tã ſaitinãs, wintſch aiſſlehgs to buhtu
geet un beigas. Pai tad ſtreiko. Ja wehl naw bada
miruſchi, lai tad mirſt. Veela wajadſiba winam —
bſihvot muſchigigã uſtrankumã un nepatſchonanã?

Anna (weeglu ſmaidu). Un tu baidees, ka ari
tew naw jaſandẽ weeta.

Behrsinſch. Daidos?.. Un waj naw eemestis
baiditees. Es to netizu. Bet waj tas newar notilt?

Anna. Tee ſtrahdneeki nebaidãs...

Behrsinſch. Tee ſtrahdneeki... Es ſakn: tur ir
welns eeſchã, ja Deews tos naw ſitis ar ſlummu. Ta
ir epidemija, mehriſ!.. Rã ſchis pais Dſols!.. Zitadi
— til labs un prahtigs zilweſs. Un labs ſtrahdneeki
Man taiſni ſchehl par winu. Rã es winu nebrihdi-

naju, lai met meeru ar tãm bleſtram. Bet nẽ, tã dulls!
Nu bija! Wanags iſſweeda uſ eelas.

Anna. Wanags Dſolu padſina?

Behrsinſch. Schorihã atlaida... bej uſteikſcha-
nas...

Anna. Un tu neaſtrunaji preeſch wina, neaſ-
luhdi?

Behrsinſch. Ko es tur waru darit? Lai nenõ-
nemaſ ar tahdeem krahmeem.

Anna. Tã nu gan tew newajadſeja! Tew nah-
zãs winu pahrtahã, aſtrunat preeſch wina. Apdomã,
zil wintſch bij pret mums labs un iſpalihdſigs winã
deenã.

Behrsinſch. Un Wanags nebij pret mums labs?..
Nẽ, lai Wanags wehl ſahktu domat, ka es juhtu wimu
rihhibai lihdsi.

Anna. Waj tad Dſols jau bij til biſtams?

Behrsinſch. Bet kur tad ir tee biſtamee?.. Pai
wintſch uſrahã, kuri tee biſtamee. Es ari netizu, ka
ſtrahdneeki paſchi waretu buht tee galwenee riſſotaji
un wadoni. Tee ir baſchadi ſarlanee, ſaurbiruſchi ſtu-
dentees, kas preeſch gobiga darba nederigi. Tee tad
uſmetas ſtrahdneekem par zela rahditajeem un wed tos
purwã. Nẽ, pateeſi! Kad tew tã muſcham dſeed auſis
par bada algam, ekſploataziju, wergoſchãnu u. t. t., tad
jau beigu beigãs zits nelas neatlegſas, ka palilt dullam.
Bet lai wini neklaunas uſ tahdãm muſlibam, lai nem
kuhditajus pee ſrahga un ſweeſch laukã, lai nobod tos po-
liſtjai, lai uſrahã fabrikas adminiſtrazijai... Af, Deews
ar wineem!.. Labã padod man manu laiſtrakſu.

Anna. Behrni, nu juhs eſat pachbuſchi. Tagad
warat eet ſawã iſtabã padſchwotees ar mantãm, ſamehr
tehte palafis ſawu awiſi.

(Behrni aſſeet.)

Behrsinſch (aiſdedſina ſigaru un aſlãiſchãs kreh-
ſlã; laiſtrakſtu roldã). Nu ſeewir, waj tagad naw labi?
Taiſniba, man naw weegli. Daſchu deenu jarauj, ka
pirtiti ſingſt. Un jaſanem groſchõs wiſi peezi prahã,
lai neſapirtios. Neet wehl tã wajadſigs, — ſamehr
eeſtrahdãchõs. Bet Wanags jau to ſaprot. Wintſch reds,
ka es puſlos winam buht derigs. Un wintſch ir ar mani
meerã. Ja gan! Wintſch ſina, zil grubel tagad atraſt
uſtizamu zilwelu. Un par mani?.. Nãkad es winam
to neaſmiriſchu, to wintſch preeſch manis dariis...

Anna (nolopdama galbu). Es domaju, kad tu me-
kleu... Tagad tew ir baſchi labi paſinas... Waj tu newa-
retu dabut lahdu weetinu par ſolotaju...

Behrsinſch. Kas nu?

Anna. Tew buhtu inteligentãſ darbs un tu ne-
buhtu til aſſarigs no weena paſcha zilwela.

Behrsinſch. Nu ſeewa, tu pateeſi nedomã, ko tu
runã!

Anna. Eſmu toti dauds par to domajusi.

Behrsinſch. Tad tu tā nerunatu. Zeb no tewiſ runā wehl arweenu tas patš wezaiš naidš pret ſaweent radeem. Bet, ſeewa, eš tew ſafu: tas naw labi! Dai wini buhtu toreiš nejin lā noſeeguſcheeš... tagad... Wanagš muhſu glaubejš un labdaris, ſaprotil.. Un eš lai eetu no wina projam, kur ſaſſu tapt winam noderigš.

Anna. Glaubejš un labdaris!.. Bet ja winſch ſawu fabriku aiſtaiſa?

Behrsinſch. Bet winſch ſawu fabriku neaiſtaiſiſ. Dai winſch baida. Bet tas nenotiſš. Wiſmaſ tuwoſā nahlotnē — nē. Un uſ ilgaku laiķu — nē. Winam tagad tiſdaudš darba, tiſdaudš apſteļejumu. Winſch eet arween uſ augſchu. Un labaki ſalpot weenam ſungam, nelā daudſeem. Man tagad — peeždeſmit rublu. Bet pee tāš eš nepaliſſchu. Sinu, ſo griķu. Drihſi ſtahweſchu uſ ſimū, uſ ſimt un diwdeſmit, uſ ſimt un peeždeſmit. Kur eš to pelnitu lā ſkolotaiſ? Nē, ar tahdām mulķibam tu wairš pee manis nenahš, ſaprotil..

Anna. Bet ſkolotaja amatiš tew eeraiſa.

(Turpmaļ wehl.)

Darbs un maīse.

Statu Iuga peezos zehleenos.

№ 1. Indula.

(Turpinajums.)

Behrsinſch. Es nenoleedsu: mans darbs ir gruhts. Un daschreis, ko tur tekt? jadata pahri ſawai ſirdsapſinai. Bet tā ſkolotajam? Waj tā ſkolotajam man nebij jarihlojās pret ſawu ſirdsapſinu? Mans ſahwochlis nu reis tahds. Un itweens ſew wistuwafais. Na maīsi ehdi, ta dſeesntu dſeedi!..

— Miſ durwim Klauwē. —

Anna (uſtraukta). Kas tur?.. Dubſu!..

Paula (eenahf, gehrbusees lepnā, bet ſipri apbruschatā ſeemas uſwalkā. War manit, ka maſleet cereibuſi. Peeſpeesti jautra). Labdeen, miſiet lantini! Sahju garām. Peepeſchi eedomajos: jaenenahf tatiſchu apraudſit, tā ſlahjas wezeem laimineem.

Anna (apjuuſi). Paulas jaunſtundje...

Paula. Gribeju pateikt ſawai kruſtmeitai labas deenas

Anna. Sawai kruſtmeitai — labas deenas?..

Paula. Nu ja! Daila tatiſchu man iweennehe ſauza par tanti.

Anna. Ak tā!.. Wina tagad ſrahſa... Winai jamahjas: eet ſkolā.

Paula (ſkaidamās aplahrt). Juhē ſjat te itglihti eerihlojuſchees. Jaunas mebeles... Waiſchi dſel-tena krahſa: ta man ari patihf. Boti jauts eespaids, Ja, ja! Boti jautrs eespaids... (Staiga pa ſhabu.)

Anna (peh3 brihšča). Kušs wehl dšihwojat turvat, aunkundse?

Paula. Es?.. Rē!.. Dšihwoju pee kašdas draufenes. Inašl lehtāli.

Anna. Sahtat kraht naudu?

Paula. Ja, kraht naudu!.. Aisnesu jau wišas šawas seltleetas uš lombardu... Kraht naudu!.. Jušs ušinat, lā man iſgahja... Dšola dehl... Rēdsat, Dšols mans weza mišlakais.. Kad winšch wehl nebij šaldatos nonemts. Mušfu šakaram toreif bij pat šelas. Dabuju no wina behrnu. Bet tas nomira.

Behrsinšch. Bet jaunkundse, šadeht mums tas ašin?

Paula. Man pehdejā laikā tatschu gahja loti labi. Pelniju brangi ar šawām pukem. Un taišnibu ņot: man bij weens... tašds bagats „kruštchws“, kas uan mašhaja katru mešneš peezdešmit rublus. Bet weza mišlestiba neruše. Un ešmu godiga šlufe. Kad at-rahja Dšols no šaldateem, es aistreezu šawu tehwi-škigo apgahdneeku uš mahjam pee šeevas un ešatku ņlai kurtišet ar Dšolu. Bereju: winšch mani appreces. Bet šo tad ar tašhu?.. Tas jau šaš galwā maitatees. Šrahmatās ween gul un par debes šcetam ween runā: par šilwezes pešiščanu un jaunradiščanu un tā ween. Beh3 wina: tikai tee ir godigi škuli un war buht labas šeevas, kas šrahbdā šabrijā un cet wišreeshceem lišhši uš pulzineem.

Behrsinšch. Bet... lam mums tas šasina?

Paula. Es tikai gribeju jums wišu godigi ištešt, šā tas bij, lai jušs nedomatu, ša ta mana paščas waina.

Behrsinšch. Un kas tad ir, ja mehs domajam, ša ta jušsu paščas waina?

Paula. Rēdsat, winšch peerunaja, lai es eestahjos šabrikā par šabrijas šrahdneezi. Es eestahjos. Bet kašds darbs!.. Un nerihriba!.. Un wišl tee meistari un glupās bahbas!.. (Nošplaujas.) Un tad — štreet naštīm, šeemas šalā un dubtos uš pulzineem!.. Šaid tu mani walā!.. Kad biju jauna šlufe, tad wehl to wareju — biju mulke. Bet tagad? Ešmu mahzišusees pašiht zitu ņišhwi. (Št lā pee šewis.) Un tad, kas winu šin?.. Šailam dšihawe mani tomeht jau šapostijust. Šam weenreif au ritens gahjis pahri, tas ari krolpis palešt... Trišs nedetas tā ižeetu. Bet tad pateizu: mišlais, man tašda atorga naw wajadšiga. Ja gribi, tad nem mani, šašda es ejuru. Ja negribi, tad ar Deewu! Es labala newaru buht. Tā mehs išchlihramees.

Behrsinšch. Nu paldees Deewam!

Paula. Bet nu ešmu pawišam uš šekla. Ar šām pukem?.. Šajaudeju kundes. Un mans labais kruštchws?.. Negrib mani waits pašiht. Nu, Deews ar wina!.. Šan atradišchu zitu... wehl labaku.

Behrsinšch (šapihjis). Bet es jušs luhdu, waj

nebušs reiši deesgan? Šar tašdam šcetam pee mums nerunā.

Daila (pawer durwis). Paulas tantel.. Paulas tante atrahšufi!.. (Šrej pee Paulas un apler.)

Behrsinšch. Daila, ešrahma!

Anna. Daila, leez tatschu Paulas jaunkundšū meerā!

Paula (šuhšča Dailu). Nu, rēdsat, waj wina naw mana kruštmeita? Šau3 mani weenmeht par tanti. (Mešle pa šabatām.) Šehel, ša neka tew nenopirku. Pawišam aišmiršu. Nu, zitā reiše atnešišchu tew šmuku kaštiti ar škololadi.

Behrsinšch. Daila, ej šrahdat. Tew jamahzās.

Paula. Al, al! Es aišmiršu... Jušs tatschu mani neerešdat.

Anna. Šusdiwi jau. Šailai šabuht preekšch di-weem kašē.

Paula. Šums bail, ša wina nenofmešrejšs pee manis, ša winai kas no manis nepeelišp. Jušsu azis es ešmu palaidne, eelas meita. Bet jušs mašdatees, Šai ari nešin kas, uš eelas es neeju. Ar diweem uš reiši ari nekad neešnu eelaidusees. Ar weenu — tā ir zita šecta...

Anna. Behrni, ejat otrā ištabā!

Paula. Ešmu Rigas štukis. Ša man kašds pa-tišt... Un es patištlu winam... Šapeh3 tad nē?.. Šaj tas kašds grehš?.. Tā ir mišlestiba.

Behrsinšch (ušgelas no krehšla). Bet dširdati Šawā dšihwollē es tašdas walodas neatlauju.

Paula. Al, al, al!.. Reatlaujat!.. Nu, nemaj jau negribeju. Šeedodat!.. (Šawojas Annai.) Rēdsat, Behrsina kundse! Šah3u pee jums ar šcelu luhgunu. Aišdodat man dešmit rublus. Es jums ari kašdreif aišdewu.

Anna (štomigi). Šaunkundse!.. Šabpraht... Man, man naw!..

Paula. Šaprašat šawam wišram.

Anna (peceet pee Behrsina). Šā tu domā?

Behrsinšch. Šaj tu neredsi, ša wina ir pee-bšehruši? Šai wina ari to nobser.

Anna. Mans wišs nedob, winam naw. Šaunkundse, es šatschu jums wišu godigi atdewu.

Paula. Šaj es jums neatdošchu? Ešmu tagad tašdā šahwollē. Bet tišlišhš man bušs nauda, tuhlin jums atdošchu.

Behrsinšch. Kad dob naudu, tad šaštatas, šam dob un preekšch ša. Šreekšch škololades un weeglas išdšihwes man naw.

Paula. Ša, na, na! Šuhdu, — peeklahjigal Behrsina kungs! Ešmu godiga šlufe un nabagu dah-wanas no jums nekuššos. Es waru aišcet, par to jums nawa šo ušbdinatees. Bet rupjibas es ne-mištlu.

Behrsinſch. Tad kuhſu, eja! 2

Paula. Kahds jeſuits!... Dirs Wanags. Un augſtpraktige!... Un juhs, madamin! Ari juhs tagad eſat palikuſi — gatawa paſſu mahtite. Agrafi, ſaprotams, zeſlät deguntinu. Bet tod tä ſpalwa bija tahda apdikuſi. (Smej.) Kuhſu fungi par dandſ ahtri eedſihwojuſchees dahrgäs mehbeläs un ſajcholos. Buhtu intereſanti ſinat, no kureenes tas wiſſ nah!

Behrsinſch. Myrä!..

Paula. Waj zeen, kungs man newaretu pateikt, kapech Wanags pret winu til labwehligs? Beſ aprehtina wiſch neiſdod neweena graſcha... (Aiſect.)

Behrsinſch (aiſgirſdams Paulai aiſ muguras durwis). Rekauna! Tahda nelauja!... (Skraida pa iſtabu.) Un tu ari... eelaiſchas ar wiſam tahdam. Taiſni ſajlandals.

Anna. Bet mums tad nebija kapeiſas kur nemt. Un dſihwojam weenä nama.

Behrsinſch. Nu ja, ſaprotu! Bet tas wiſſ weena alga. Winai taſſchu jaſina robeſchas, jaſina, las wina un las eſam mehſ. Dukt tä eekſchä, ſweſchä dſihwoſſi, pee godigeem zilweceem!.. Un lä wina runä! Bee tam wehl behru ſlahibuhne.

Anna. Bet tew newajadſeja til ſtrupi, til apwainoſſchi.

Behrsinſch. Tahdi laudis lai nenahl man tummä, es winus neapwainoſſchu. (Skatas puſſſent). Bet man iacet. (Wehbdamees.) Ak zil nepatihlami! Wiſa deema man tagad ſamaitata. Man ir, itä ta ſtule te buhtu iſlajſtijuſe kant ko ſmirdoſſchu. Attaiſi logus!.. (Aiſect.)

Anna (ſtahu ilgi domäs). Tahdi laudis lai newahl man tummä..

Aiſ durwin preſſapwä.

Dſo Iſ. (venahl).

Anna. Juhs, Dſola kungs!

Dſo Iſ. Domoju, juhs ſinaſat, ko eſmu iſſweeſſs no Wanaga fabrikas.

Anna. Wihs man ſtahtija.

Dſo Iſ. Bet waj to ari wiſch jums ſtahtija, ko laudis ſtahta?. Ka Wanags mani iſſweeda uſ juhsu wihsa eceiſſchannu.

Anna. Dſol, ko juhs ſata?. Laudis melo.

Dſo Iſ. Waj laudis melo, waj runä taiſtibu, par to megribu ar jums ſche ſtrihdeetes. Bet ſatis ir, ka juhsu wihsa iſtureſchannäs fabrika iſnah! lori ſchanniga. Par dandſ wiſch mihlä bahſ wiſur ſawu degunu.

Anna. Nè, nè! Tas newar buht! Newar buht! Juhs maſdarees.

Dſo Iſ. Wanags mani eſkata par kuhditaju. Saſat, kundſe, lä wiſch wareja par mani uſ tahdam domann nah! Jo neeſmu ne maſakä mehrä kant lä pee wina ſaſmehejees. Un ja ſtarp mums paſcheem buhtu

nobewoji, tee buhtu nobewuſſchi kaſhu wezatu un ſpehzi gaku darbineeku un newis mani.

Anna. Bet kapech... lai menſ wihs juhs buhtu?..

Dſo Iſ. Eeguht ſawu lunga labwehlibu. Wanaga ſabrikä gatawojas ſtreiſs. Tad nu — ſaprotams, buhtu no ſwara iſleri toſ, ja ſauzamos, wadonus. Bet neiaime! Ar wiſu ſawu loſſchannu un aiſ durwin ſchannos juhsu wihs newareja neta noteikta iſſinat, newareja neweena kuhditaju atraſſi. Tadehl, lai tomeht parahditu Wanaga preeſſchä ſawu zeſſibu un padewibu, winam zits nelas neatlika, lä norahlit uſ mani. Je mani wiſch ſina un paſiſſi. Es winam ſawu uſſkams neſſehpu.

Anna. Mans Deaws! Ja tas waretu buht! Nè, tas buhtu breeſnigi! Juhs taſſchu bijät weenumehr pret mums til labi un iſpaſiſſigi. Wiſch jums tä atmaſſawu!..

Dſo Iſ. Tas te naw no ſwara. Un manis behl nebahdajatees ari. Es darbu dabuſſchu. Jo man ir dandſ kaſu beedru. Par pateizibu, waj nepateizibu pret man, es nerumaju. Atnahju juhsu, jeb labaki ſatot, juhsu behru behl. Jums tagad ir maiſe. Ja juhsu wihs grib, ka juhsu regeens iſnah!tu beeſake, tad lai wiſch to ranga panahlit zitadä zelä, bet newis liſhdams pahre muhlä muguram ſawu lunga preeſſchä.

Anna. Es to neſaprotu!.. Es newaru eedomaſtees

Dſo Iſ. Eſmu juhs brihdinajis. Bairal es neta preeſſch jums newaru darit. (Taiſas eet projam.)

Anna. Dſol!. Dſola kungs! (Steidſas pee Dſola.) Beedodat manam wihsam, ja wiſch.. Es neſaprotu.. Tas ir aiſ mihleſtibas pret mums.. Wiſch neſina, ko wiſch daga.. Beedodat winam!..

Dſo Iſ. Sapwada mihleſtiba!.. Nu, bet es juhsu wihsu ſaprotu un beedodur winam. Tadehl jau ari atnahju juhs brihdinat. Dſihwojat weſeli! (Ahtri aiſect.)

Anna. Mans wihs!.. Un es?.. Un es?.. Nabaga beheni! Kä juhs iſaugſit?.. Bee tahdeem wezoreem!..

Breeſſchlarä.

Darbs un maife.

Statu luga peegos zehleenos.

Mo Lindula.

(Turpinajums.)

Deestāis zehleens.

Statu ve tā 4. zehleena. Wakars. Uf galda deg lampā.

Wanags (staigā pa istabu). Ko darit, ma chérie? Ja kalns meēt pee Muhameda, tad Muhamedam jāeēt pee kalna.

Anna. Biju slima.

Wanags. Bet chodeen?

Anna. Chodeen?.. Ari newareju.

Wanags. Arīdsan biji slima?

Anna. Ja.

Wanags (launi smeedams). Beenitā kundse, es juhsu slimibu pasihstu it labi. Behrsinisch jau man stahstija, zil tu slima. Un to jau var vedset no sejas, Melad juhs neesat bijuse til wešela, tā tagad, saproteet l. Tās ir blehnas... (Behz brīhschaj mihligafi). Titai mana hrasā jacht palikt untumaina, nikojas. (Beceet Annai flahst). Mana Anna warbuht kaut lo eedomajusēs... Tahdu balvu. (Smej.) Waj til negrib, lai es peeleeeku winas wihrinam rublu dešmit pee algas?..

Anna. Es neta negribu.

Wanags. Tā tad... preeisch kam tahdas isrunas? Kaschoku mugurā un — marisch!..

Anna. Tagad!.. (Rahda uf pulkšteni.)

Wanags (slatas šavā labatas pulkšenti). Al tu nolahdets!.. Tā tad — rihstu..

Anna. Nē, nē! Rihstu ari nē!..

Wanags. Kad tad?

Anna. Melad nē!..

Wanags. Melad nē?!..

Anna. Tai dsihwei reij jābeidsas.

Wanags. Tā tad slaištā Anna grib, lai es wihreas wihrinu — fuit!.. (Rahda ar roku.) Prom no šabrikas!..

Anna. To juhs nedarifat.

Wanags. To es darischu.

Anna. Bet apschlohjatees! Nu tahda jums patika mani tā možit? Waj pateesl neesat wehl deesgan mani ismozijuschī? Juhs tatschu redsat, zil man tas gruhiti.

Wanags. Bet es tā gribu.

Anna. Prezeta seewa!..

Wanags. Man wina patihl.

Anna. Es juhs nemihlu un newaru mihlet. Man pašchaj ir wihrs. Es juhs negribu. Es waretu spant

jums gihmi. Waf juhs to nesaprotat? Waf juhs to nemas neredjat? Waf jums tik maf goda fajuhstu un pafchlepnuma? Laitchat taf mani beidsot meerâ! Juhs esat bagati. Ismeklejat tahdu zitu — jaunaku un flaitaku...

Wanags. Palbeens par to padomu! Bet ta lahda zina nebuhs wairs mana Anuta. (Wirjas Annai klacht).

Anna (atlahijas). Renahat man klacht! Es juhs... fitifchu!..

Wanags. Sit!.. Bil tu efi mutte! Tu neward saprast, la taisni tawa pretoschanas ir manas laislibas degweela. Ra taisni tambehl tu man paleezi muhscham jauna.

Anna. Schwirtulis!..

Wanags. Ru labi, iswirtulis!.. Un tad?..

Anna. Un tahds dibina tikumibas klubus faiveem flachbueekeem, bfen ahrâ no fabritas flukus, kureem gadijees palluvt. Et, la es tewi eenihstu! Ra tu man reebes...

Wanags. Al, Anna! Ra es tewi mihlu! Es waretu tewi pecluhgt, la Israela behrni tufhnest fawu selta tetu. (Ar fajuhsmu.) Ne, pateesi! Bil tu tagad efi flaitat! Ra tawas azis fprehga ugunit! Par tavu mihlestibu es nerunafchu, bet — redsi, pat taws eenaidis man tuhstoschtahet mihlaks, neta fintu zitu feeweefchu glaimi un glahsti.

Anna. Ko runat ar ahprahigtu?

Wanags. Ta tad rihtu tu nahsti.

Anna. Ne!

Wanags. Tad es walarâ ufteitschu Behrsinam weetu.

Anna. Uffeizat.

Wanags. Un ko tad juhs dariseet?

Anna. Raw juhsu bala!.. Labaf mirstu artal bada, neta dshwoju tahdu dshwi.

Wanags. Tu jau gan efi badojufes, badu labi pajihsti. Warbuht la ta ir loti interesanta leeta — bada mirt.

Anna. Un ari manu wihru juhs esat padarijufchi par — neleeti.

Wanags (fmej). Tas gan taisniba. Mif pateizibas, la peenehmu winu darba, winsch buhtu gataws manâ preekscha lihst uf zeleem.

Anna. Un juhsu azis winsch pelna weenigi isfmeeklu.

Wanags. Es amifejos par winu. Bet nebomâ, la es winu mahnischu. Pateitschu winam pateefibu.

Anna. Pateefibu?.. Tas ir la?..

Wanags. Ra tos peezdesmit rublus neberu wis winam, bet tew, mana mihla!.. Un par to...

Anna. Negehlis!.. (Behrt Wanagam pliki.)

Wanags (apfer Annu). Al, mana debekhliga!.. Tu pataijiji mani traku. Riht... riht. pulstjen trijos —

latra sinâ! Es tewi gaidifchu. (Brauka waigu). Al, zit tas debekhligi! (Kofuhpsta Annu un aiseet.)

Anna. Al Deews!.. (Getriht krehkla).

Starpbruhdis.

Paula (eenahl gehrbuhs tapat la 4. zehleena. Beedschrufe). Tad nu reis peekehru lepno madamu! Nu reis peekehru!.. Staigaja ar deguntinu ta!.. (Szet degunu gaisa un staiga pa istabu). Ne, nudeen! Ra wina prata islittees!.. Bija tit billa un tilla, ta pate „Reaistees manis“, — wischtihsta Anna Susanna! Tahds jihwels la es... es jau nedrihtleju winai ne tuwuna eet, lai mans tuwums weagahnitu winas dahrgo silijas godu.

Anna. Al, fadat, ko grihat: man wifs weena alga!..

Paula. Saprotams, wifs weena alga! Kas tad til lepnai un fwehtai damai no tam, ko runa tahda pafthbuje stule, la es? Wina nepazel par to ne ausu. (Tuwojas Annu). Bet nesin, la tad buhs, tad es pastahstichu Behrsinam par fwehtas Annas kluso mahjas dshwi?

Anna. Behrsinam?.. Ko tad juhs winam warat flahsti?

Paula. Ko sinu.

Anna. Ko tad juhs sinat? Juhs nesinat ne neela.

Paula. Es nesinu?.. Jafmejas!.. Par ko juhs mani turat? Es gan zeenito Wanaga lungu nepastihstu!.. Man ar winu warbuht bijusthas wairaf darischanas, neta jums. Es nesinatu, ko winah te mekleja!.. Nu tad pawaizastichu Behrsinam. Warbuht tas sinas.

Anna. Ne, ne, mihla Paula! Juhs nesinat itneka. Nesinat neta teikt. Un ja ari sinatu... Juhs to nedarifat. Til launa juhs nefat.

Paula. Al nu jau mihla!.. Ko tura laika tad es jums esmu mihla? Wehl pirmit man fweedat pa durwim lauka.

Anna. Es juhs nefad neefmu fweedufe pa durwim lauka.

Paula. Luhdsu man aisdot desmit rublus. Man wajadfigi jauni sahaki. Ne! Nu es winai — mihla...

Anna. Bet man nebija un ari tagad naw. Warat man tizet.

Paula. Raw!.. Wihes pelna un pate pelna — un naw! Tad laikam mafajat Wanagam klacht. (Neglihti fmej.)

Anna. Al, Paula, zit jums zeeta firds. To es no jums negaidiju.

Paula. Redomajeet, la man krehl, ta es juhs flauschu. Winsch juhs apnits tapat, la winsch man apnita. Man tilai firnigs preeks, la waru ta nowilt lahdei leetulei winas fwehnumu. Ja, ja, paleel, ta fahot, pafchai weeglafi. Raw apfahrt tiidands ta breefmiga godiguma, to bargo fogu, kas tewi muhschigi teefa.

Anna (pehž brīhšha tuvodamās Paulai). Paulas jaunlundsē! Warbuht, ta esmu pret jums to pahrskaiijusēs... Man juhsu dšihve... nūdeen, wehl tagad to neisprotu. Esmu usauguse un dšihwojuse zitos apšahkos. Bet es juhs noešmu teesajuse un neesmu ari ar šavou godigumu juhsu preeškā plahtijusēs. Domehr!.. Ja jums leelas, ta esmu pret jums to noseegusēs, tad es atvainošos, luhgšhos peedošhanas. — Bet tad — neetesajat mani ar.

Paula. Man juhsu atvainošhanas nav waja dšiga. (Staigā pa istabu). Un tahdas azis taifis zee-nigais Behrsina lungs, tad es winam šahsthu šahstii!.. (Sahstloba gihmi un bola azis.) Tas buhs debeshkigi! Ta buhs atdošhana par wišam tām neewaschanam, lihš ar to šhodeenas ahra šweeschanu. Tas buhs tam warisejam tā karšis uhdens uš galwas! Jeb... tee „rang-veiv“ noteel ar mihtā wihrina šinu un laipno atwehli?.. Ari eespehjamš. Es apwaizahkos.

Anna (šalaušta). Juhs nesinat itneneela par mani, kas mani waretu pašubinat. Juhs newarat itneka pret mani peerahdit. Juhs warat weenigi šahzelt Behrsinam šahubas pret mani. Tas ir wišs. Bet ari tas ir daudš. Es šavou wihru pašihstu. Wišch preti šawai gribai usbudinašees, šahls raknatees, pehtit pašal un ar muhsu šatizibu un mahjas meeru tad buhs pagalam. Jaunlundsē, waj teesham juhs gribetu ispošit diwu nabaga zilweku laimi?

Paula. Kas man juhsu laime, ja pati neesmu laimiga?

Anna. Nav teesal! Juhs tā nedomajeet. Kas pats ir laimes pabehrns biis, kas pats ir zectis, tas šaprot zitu behdas un nerotalošees nelad ar zitu zilweku šitenti.

Paula. Pirmi no šhejeenes aiseedama šatiku Džolu. Ari til lepnš! Negribeja mani ne pašiht. Lai leektot šho meerā. Šo muhsu zeli esot šchirti. Ša, padarija mani nelaimigu — tagad zeli šchirti... Bil tas weenšahrschil!..

Anna. Paulas jaunlundsē! (Šaler Paulas rolu.) Juhs mani eeklatat par lepmu un augšprahstigu. Un esmu gatava křiš juhsu preeškā želos. Juhs gribat mani šadragat pawišam. Sedomajat wišmaš manus behrnus! Šehlojat tos!.. Ša esmu to noseegusees, tad šavou behrnu dehl. Wišch žitabi nepecehema manu wihru darhā... (Wiser azis.) Al Deews, zil es esmu nelaimiga!..

Paula (štaigā brīhdi pa istabu. Apšahjas). Al to tur til daudš? Es jau juhs nenosodu. Negribu ari jums atreebtees. Tikai brīhšham usnahš tahdi joni, tad waretu... pati šavā meesā košt...

Anna. Es jau to šinaju. Juhs neefat til šlitia... no dabas.

Paula. Esmu peedsehmsi. Man weens jaunšlungs ismahšaja preti weesnizā — wišnu. Šandehš lai nedzeru, tad labs zilweks dod? Un bija dušmas — uš Džolu. Bet tad esmu eedsehrušees, tad mekleju šahšketees. Tahda nu reiši mana daba.

Anna. Juhs manam wihram nelo par mani nešahstijat, — ja! Šo jau es šinaju. Juhs esat til laba!

Paula. Tu nestahstijahu! Lai paleek. Šahda man wajasšiba? Lai lates dšihwo, tā grih. Šahda man tur daba? Man pašchaj šavou širdehstu... deesgan...

Anna. Daudš palbees jums!... Negribu, ta winam buhtu kaut masakās aišdomas pret mani. Wišch... Wišch tajā šinā til šingrs!... Es nesinu, tā es waretu winam azis šatitees... Ne, wišch mani nošihu!...

Paula. Waj juhsu behrni jau gul? Es grihetu masai Dailai pateikt labwataru.

Anna. Luhdšu!... Šini mahžas. (Attaiša pašchgi gulamās istabas burwis un eelaišch Paulu pee behrneem. Šaur burwim redš, tā Daila škrej Paulai preti un to aplampj.)

Behrsinšch (eenahš šaburšitām drehsem un nešihrs).

Anna (aištaiša gulamās istabas burwis un eet Behrsinam preti). Mans Deews, šahds tu isšlatees! Behrsinšch (nokriht uš galda).

Anna. Kas tew ir?

Behrsinšch (neatbiid).

Anna. Kas tew ir? Teizi tathču!

Behrsinšch. Deez mani meerā!

Anna. Es tewi šihču meerā. Tikai pašali, kas tew ir. Apmeerini manis. Ša tu man eedšeni baišes.

Behrsinšch. Al nawa nela!... Ši meeriga!...

Anna. Šandehš tad... šchitahds ismušums?..

Behrsinšch (štrauji šahšlejas). Tu es wineem krahbišchul! Tu wini tikai redšes. Man bija agraki itkā šchehl par wineem. Tathču aridšan zilweki. Weenam otram mahjšas gimene, — šetwa un behrni. Tagad... lai wini peesargas! Lai pamehšgina wehl! (Šweel no šabatas rewolveru.) Širmo, kas nahšs man tuwunā, nošchahšchu tā šuni. Šuni tikai wini aridšan ir un nelas waitat.

Anna. Apmeerinees! (Šlauka ar šakatu Behrsina peeri.) Šahds tu isšlatees?... Ši, nomaiģajees!... Tu — esi lawees...

Behrsinšch (pašper pašes šolu pa istabu). Tagad šahštees žihna uš dšihwiibu un nahšwi. (Atgreeschahs pret Annu.) Tu nesini, wini man usbrūta.

(Turpmat beigaš.)

Darbs un maise.

Statu luga peezos zehleenos.

No Sindula.

(Beigas.)

Anna. Juhhu strahdneeki...

Behrsinſch. Ufbruka wairaf uf reis. Un no muguras puses, tumſa.

Anna. Kamdeht? Saki kamdeht? ... Kur?...

Behrsinſch. Fabrika... Moslepa mani ta stolas puiku gar semi... Draudeja nosist, ja es wehl „Wijoneshot.“

Anna. Un tu — ſpijonè?...

Behrsinſch. Ra es ſpijoneju?

Anna. Tu lihdi ſlepus klausitees aij durwim... Tu winus nododi...

Behrsinſch. Ko wijri buntojas?

Anna. Mans Deews, tad tas tomehr taisniba! Un to tu ta ſaki! Tu nemaſ nejuhti, tu nemaſ neredſi, kurp tu ejil...

Behrsinſch. Ra tad lai es to ſaku? Lai wijri nebuntojas — es nelihdiſchu. Tu doma, la man gan teels preeks ta loſchnat? Bet ko es waru darit? Wanags praſa. Nedariſchu es, daris to zits. Un mani wadsihſ aij wahrteem.

Anna (apler Behrsinu). Mihlais, pirmit es tewi lihdsu apſlatitees pehz zitas weetas. Tagad — es wairs neluhdsu, es pagehru. Tur tu wairs nestrahdaji neweenu ſtundu.

Behrsinſch (ſaſlejas). Lai es tagad no Wanaga aiseetu!... Itla man buhtu no teem tur — baiſ!... (Izget atkal rewolweru.) Es winus apſchanschu la traktus jumus, ja wijri man wehl graſifees Naht...

Anna. Te naw runa par wineem, bet par tewi.

Behrsinſch. Fabrika ſagaidams streiks. Jau ta praſiba par algas ismaksu darba laika. Tad — Wanags

wakar atlaida divas neletes no darba. Un šorist —
Dsolu. Nu wehl pagehr, la tee janem atpafal fabrikā.
Un to Wanags nedaris. Winsch narehmees neparlo
nepadotees. Tā tad streiks neisbehgams. Pat kantort
starp strihvereem ruhgst. Un nawa brisums, la ari
tee neusstahda lahbas prasibas. Un tahda brihdi es lai
eetu no Wanaga projam, atstahdu winu weenu?... Tu
nesaproti, lo tu runā! Ta buhtu no manas puses wis-
melnaka nepateiziba.

Anna. Mihtais, nelahdu, itnelahdu, pat newis-
masako pateizibu tu neesi winam parada. Bari man
tizet.

Behrsinsh (aigreeschas). M leez mani meeral
Tu jau esi dulna!...

Anna (staiga ilgi pa istabu. Tad ar zeetu apresh-
mibu). Es nesinu, kas pehz tam buhs. Man nostahj
dshilās asinis, kad par to eedomajos. Bet es zitabi ne-
waru. Tew jasin pateesiba.

Behrsinsh. Kas par pateesibu?...

Anna. Es par sewi neluhshos, bet tomehr... Ja
tu gribetu warbuhst pazelt pret mani rolu, tad eedomā,
esmu tawu behrenu mahte. Bai tew wehlafi tas nebuhtu
janoscheshlo.

Behrsinsh. Anna, bet lahda balst tu runā!...

Anna. Tu juhtees, la esi Wanagam parada leelu
pateizibu par to, la winsch muhs isglahba toreis no
bada un nahwes. Taisniba, muhs toreis isglahba. Bet
par lahdu zenu!... Tu tagad nemees preefsch wipa
no agra Vihya lihsh wehlam wakaram, tu upure wina
labā sawu firdsapfiru, tu loschā un ofsti, la medneeka
funs, wina deht un wina deht janemi siteenus. Un
tu... no la tu dshiwu, no kam mehs wisi pahretekam ir
mana nauda, ir mana peina. Tu nepelni ne kapeilas.

Behrsinsh. Kā tā?...

Anna. Tu atmini, lo Paula schorist teiza. Ka
winai weens labwehlis maksajis peezdesmit rublus meh-
nest. Schis winas labwehlis bija Peters Wanags un
tagad winsch tos 50 rublus maksā man. Ta ir tawa
alga... Nu tu saproti...

Behrsinsh (usskata ilgi stihwām azim Annu,
tab jagrahbj krehflu itlā us sischānu, bet tab — sawal-
dās). Tās naw taisniba!...

Anna. Tas ir taisniba.

— Brihdi kusums. —

Behrsinsh (rauga aij aplalles). Es noslahpschu.

Anna. Es jau waretu tew atlaut mani sist. Ja
tew no tam paliktu labaki. Bet tu tatschu sini: es ne-
esmu wainiga un tew no tam labaki netaps.

Behrsinsh. Tad tilai tamdeht winsch mani pee-
nehma fabrikā... tilai par schahdu zenu!... Un tu!...
Tu wareji?...

Anna. Tu redji, la wareju.

Behrsinsh. Kelihtra!... Un to tu tā faki!...
(Atkal jagrahbj krehflu.)

Anna. Tamdeht, la tu to tā prāsi.

Behrsinsh. Mhā no manas mahjas!

Anna. Tawa mahja?... Waj ta ir tawa
mahja?...

Behrsinsh. M tā! Ta ir tawa mahja... Tās
ir tawas mehbeles — wina dotas. (Nosit gar semi krehflu
un sahlt to spardit lahjam.)

Paula (durwis). Kas tad tam usgahjis?... Dausa
leetas kopā. Beenigais Behrsina funks sahlt palikt traks.
Kundse, waj jums naw kulnā lahbs spainis auffsā uhdens?

Behrsinsh. M ta ariban tel! Protams, tah-
das jau kopā faderas. Laukā no manas mahjas!
Laukā!... Abas diwas!... Ta ir tomehr mana mahja.
Esmu strahdajis tā wergs, nehmees wisus to laifu katru
deenu desmit un wairaf stundas. Tab gan wareju sew
nopelnit dshiwolli un usturu.

Paula. Kundse, nahlat tel! Nisslehgsim durwis.
Bai winsch tad tur ahlejas, zil winam patihk. (Panem
Annu sem rolas un eewed gulamā istabā.)

Behrsinsh (skraididams aplahrt). Tad tilai par
schahdu zenu winsch mani peenehma!... Un es preefsch
wina waj kusu... eestatiju wipru par sawu dshiwibas
glahbeju... (Paler no galda rewolweru.) Bet mehs
isrehkinasimees, manu tautas brahli un leelo labdari!
Mehs isrehkinasimees! Tawa stunda situsi. (Gebabsh
rewolweru kabatā un aiseet.)

Paula (pawer pehz brihscha durwis). Winsch lee-
tas buhs isgahjis.

Anna. Winsch bija loti ustraukts. Kad winsch
buhš nomeerinajees, es ar winu isrunaschos labi pa-
matigi. Winam tatschu jasaprot, la es esmu newai-
niga, la es zitabi newareju.

Paula. Ja winsch grih jums pahri darit, tad nah-
lat dshiwot pee manis... ar wiseem behrneem. Wan
jau tā istiksim.

Anna. Nē nē, winam tatschu jasaprot, la esmu
newainiga. Winsch man peedos.

Paula. Ko wihreentis saprot no seeweetes? Tu
winam wari atdob sawu dwehfeldi, winsch ari to nesapra-
tis. Winam tilai „winsch pats“ ir pasaulē un wairaf
nelas.

Anna (stātas pa istabu). Bes zepures un meh-
tela... Kur winsch wareja aiseet?

Paula. Warbuhst eedfert — preti weesnigā.

Anna. Behrsinsh nedser.

Paula. Lahdas reisēs... kad ir krenkis... Es
nesafu nefa.

Anna. M, drihsaki winsch isgahjis us eelu...
auffsā gaisā...

Paula (stātas pulstent). Bet man art jaet.
Draudzene gaidis. M, pateesi! Ja winsch jums bara

! pahri, nahlat tilai us mums. Ar wiseem behneem...
Mehs dshwosim it glihti.

Anna. (domas. Tad peepeschi). Mans Deems!
Binam bija revolwers...

Paula. Ko tad winsch ar revolveru?... Juhš
domajeet...

Anna (usbudinata). Ka winsch nawa... pee Wa-
naga...

Paula. Juhš domajeet, ka winsch waretu Wa-
nagam usbrukt? Tas nu pateesi nebuhtu flitti. Kahda
lode ribas tam loti noderetu. Paga, kundse, es eeschu
tur garam un peeswanischu. Ja jau tur buhs las no-
tizis, tad es dabuschu sinat. Un tad steigchos pee jums
atpaka. Uš redjeschanos, kundse! (Miseet.)

Anna (stahw ilgi istabas widu. Tad itka atmodu-
fees no meega). Ko es stahwu?... Un pailaban no-
teel... las nedrihtit notift... Mans wihrs..., slex-
kawal... (Saker galwu.) Ne, ne!... (Sacht drubschaini
gehrbtees us iseeschanu.) Kad tilai jau nawa par wehlu!...
(Steids us dirwint.)

Behrsinisch (eenahl noguris).

Anna. Kur tu biji?

Behrsinisch. Kur tad lai buhtu bijis? (Itka
negribedams.) Biju pee Wanaga...

Anna. Mans Deems!... Ko tu tur gahji?

Behrsinisch (pahwell ar rolu pahri sejai). Neis-
nahja nelas. Ta jau domaju. Al la man dusmas!...

Anna (atweegloti uselpodama). Paldees Deewam!
Es ta sabijos, ka tu buhši isdarijis kahdu noseegumu.

Behrsinisch. Es — noseegumu! Man wajadseja
isbarit noseegumu. Man wajadseja winu... la suni...
Un tas nebuhtu bijis nekahds noseegums. Tas buhtu
gandarijums. Wet es to neisdariju... (Staiga pa
istabu.) Dod man dsert.

Anna. Waj tu ehst negribi? Es tuhlin uslitsch-
wafarinas.

Behrsinisch (pikti). Es tew praju dsert.

Anna (eenes no lehta glahsi uhdens).

Behrsinisch (dsert). Mehš salihgam meeru.

Anna. Salihgat meeru?...

Behrsinisch. Salihgam meeru, ja — gan!..
Nu ko tad tu gribeji?... (Iswell no kabatas revolveru
un noleel us galdu.) Es pateesi biju nobomajis winu no-
schaut... la suni. Wet winsch jau to leetu peeprot...
Un kad tu esi tahda stahwoll, la es... (Blahja nespchizi
rofas.) Wel tam, winsch to leetu ari istehloja pawis-
sam zitabi...

Anna. Istebloja zitabi!...

Behrsinisch. Nu Iatrá siná til kaunas jau tas
leetas nawa bijuschas, ka tu winas istehloji.

Anna. Ko es istehloju?

Behrsinisch. Tu, la leetas, esi par daubš no
fewis eedomajusees.

Anna. Es eedomajusees par daubš no fewis?

Behrsinisch. Ka tad ne? Itka winam trahkta
jannu fluku, ka winam buhtu jamekké prezeta fewa...

Anna. Al Atti!

Behrsinisch. Warbuht winsch gribeja tewi pa-
nerrot, jeb warbuht gribeja ismehginat, zil supra tawa
tikumiga puše. Ko es tur sinu?... Un las man ari tur
jasina?... Ta tawa darischana.

Anna (stahw sakrampetam rofam). Atti, es tewis
wairs nepasihstu.

Behrsinisch. Ko tad tu gribeji no manis,
es nesaprotu! (Dser. Tad pehz brihscha.) Weens la-
bums mums tomehr no mana gahjeena bija: winsch
man peeleel desmit rublus mehnešt klacht pee algas un
solija wehl drihsunná peelift... ja es labi jihnischotees

Anna. Un tu paleez pee wina?...

Behrsinisch. Wet kur tad lai eju?... Gribi at-
kal bada mirt!... (Staiga pa istabu.) Winsch wehl
runaja, lai tu eestahjotees par darbweidi Mufsu spehta.
Binam wajagot tur uslizama zidwela. Es winam atbil-
deju: „Tas nu gan neeet, zeenits Wanaga kungs!...
Pehz wisa ta... pehz wisa ta... schlandala“...
Wet... kad winsch tew labi samakša... Tad jau tu to-
mehr... waretu pamehginat.

Anna. Mans Deems!... Kurp mehš ejam?...
Atti, ko tu ihsten gribi?

Behrsinisch (staiga pa istabu). Keds, ja tu wehl
peepelnitu rublu trihsdesmit tschetridesmit mehnešt
klacht... Es domaju ta: man tagad buhs jeschdesmit
rublu mehnešt. Wet ar to es neapmeerinaschos. Winsch
wehl peelifts. Jo tagad winsch manos nagos un es
winu tureschu zeeti. Drihs es stahweichu us astorbesmit,
uš simtu. Tad nu!... Tauwistim! Krahjim!... Kau-
dsichu ari zaur Wanagu eepasihstees ar kahbeem lat-
weeschu banku O'irektoreem. Peerunajichu Wanagu —
galwot. Kamehr warešim atkal atwehrt kahdu weika-
linu, waj użelt namu... tilt paschi us sawam lahjam.

Anna (kufu raud). Ka mehš grimštam!... Ar
weenu wairak un wairak!... Ka mehš nihštam un juh-
dam!... Waj ta ir dshwe?... Ka wina muhs saehd!...
Saehd!...

Breckschlars.